

KATAR ÜLKE RAPORU

2022

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	34
EKLER:	37

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Katar Devleti (State of Qatar)
Başkenti	Doha
Yüzölçümü	11.521 km ²
Nüfusu	2,6 milyon (2022)
Devlet Başkanı	Emir Şeyh Tamim bin Hamad El Thani
Yönetim Biçimi	Emirlik (Mutlak Monarşi)
Resmi Dili	Arapça (İngilizce ikinci dil konumundadır.)
Dini	İslam
Etnik Yapı	%12'si Katarlı Arap, %88'i yabancı (Asya/Güney Asya)
Para Birimi	Katar Riyali (QR)
Uluslararası Telefon Kodu	+ 974

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ABEDA, ACC, AFESD, AMF, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNIFIL, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

Katar gerek nüfus gerek yüzölçümü açısından küçük Körfez ülkelerinden bir tanesidir. Arap Yarımadası'nın doğu kıyısında yaklaşık 11.521 km²'lik bir alana sahiptir. Kıyı şeridi 550 km, kara sınırı ise 60 km olup, Suudi Arabistan'la komşudur.

Siyasi ve İdari Yapı

Ülkede Osmanlı egemenliği 1871 yılında başlamış olup, I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'nun Arap Yarımadası'ndan çekilmesiyle birlikte, 1916 yılında Birleşik Krallık ile imzalanan Anlaşmayla Katar'ın savunma ve dışişleri Birleşik Krallık tarafından üstlenilmiştir. Birleşik Krallığın bölgeden çekilmesiyle birlikte Katar Eylül 1971'de bağımsızlığını ilan etmiştir. Katar aynı tarihlerde Birleşmiş Milletler'e ve Arap Birliği'ne, 1981 yılında da Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye olmuştur.

1995 yılında bir saray darbesiyle ülkenin yönetimi Şeyh Hamad bin Khalifa al Thani'ye geçmiştir. O tarihten bu yana, Katar sosyal ve ekonomik alanlarda reformlar yaparak hızlı bir kalkınma süreci sergilemektedir. Şeyh Hamad al-Thani, resmi olarak 25 Haziran 2013 tarihinde resmi bir törenle, dördüncü oğlu, Şeyh Tamim bin Hamad El-Thani'ye görevini devretmiştir. Katar, anayasal monarşidir. Tüm yetkiler Emir'de toplanmış olup, Bakanlar Kurulu ve Başbakan Emir tarafından atanmaktadır.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Katar'da yüksek bir nüfus artış hızı görülmekle birlikte, söz konusu oran ülkenin sanayileşme ve yatırım çalışmaları kapsamında özellikle doğalgaz ve altyapı çalışmaları için bu ülkeye gelen yabancıların sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Ülkede çalışan yabancıların çoğunluğu Hindistan, Pakistan, Nepal ve Filipinler'den gelmektedir. 2012 yılı itibariyle ülke nüfusu 1.8 milyon olarak görülmektedir. IMF verilerine göre 2022 itibariyle nüfusun 2,6 milyon olacağı öngörülmektedir. Ülke nüfusunun %77'si erkek, % 47,5'i 29 yaşın altındadır. Bu oransızlıklar da yabancı işgücüne bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Nüfusun %90'ı şehirlerde yaşamaktadır. Başkent Doha nüfusun 45,7'sini, 10 km uzaklıktaki Rayyan ise %36,7'sini barındırmaktadır.

Ülkenin işgücü neredeyse tamamıyla yabancı işçilere dayanmaktadır. Katar'da hükümet tarafından sürdürülen çalışmalar ağırlıklı olarak Katarlı işgücünün kalitesinin artırılarak özel sektörde istihdam edilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, ülkede faaliyet gösteren çok uluslu şirketlerle birlikte Katarlılar için yoğun mesleki eğitim programları düzenlenmektedir. Diğer taraftan ülkede işgücüne tanınan haklar da Katarlılarla sınırlı kalmaktadır.

Yabancı işgücünün çalışma izinleri İçişleri Bakanlığı'nca düzenlenmektedir. Katar'da çalışan her yabancı için bir kefil zorunludur. Bu nedenle, ülkede iş yapmak isteyen her yabancı şirketin yatırımı için getireceği yabancı çalışanların kefalet işlemlerini kefil / ortağı ile en başta çözmesi gerekmektedir.

İçişleri Bakanlığı'nın ve kefilin kabulü ile yabancı işçinin kefaleti el değiştirebilmektedir. Bununla birlikte, İçişleri Bakanlığı'nın kabulüne bağlı olarak kefil hakkında geçerli bir şikayette bulunan çalışanın kefaleti bir başkasına geçebilir.

Diğer taraftan, ikamet izni içerisinde kefalet yalnızca iki kere değiştirilebilir. Bir yabancının ikamet izni iptal edilirse, kişi Katar'a işçi vizesi ile 2 yıl içerisinde giriş yapamaz.

Doğal Kaynaklar

Hidrokarbon oldukça önemlidir. Petrol Dukhan ve Qatari'de çıkarılmakta olup Katar Ekonomisi petrol ve doğalgaza dayalıdır. Ülkenin GSYİH'nin %56'sı, ihracat gelirlerinin ise % 89'u petrol ve doğalgaz sektöründen elde edilmektedir. Doğalgaz da ülke için oldukça önemli bir yeraltı kaynağıdır. Dünyanın en büyük 3. doğalgaz rezervine sahip bulunan Katar'ın rezervleri, dünya doğalgaz rezervlerinin %15'ine tekabül etmektedir. Katar'ın doğalgaz üretimini 300 yıl boyunca sürdürebileceği tahmin edilmektedir

Katar'ın petrol rezervi ise 25,2 milyar varildir. Katar'ın ihracat gelirlerinin %49'unu petrol, %40'ını LNG teşkil etmektedir.

Ülkenin tamamına yakını düzlük olup, en yüksek rakım deniz yüzeyinden 40 m'dir. Ülkenin kuzeybatısında bazı tepeler, güneydoğusunda ise kum tepeleri bulunur.

Ülkenin iklim yapısı çöl iklimidir. Yazın hava sıcaklığı 50°C civarındadır. Yüzey suları ve bitki örtüsü yok denecek kadar azdır. Bazı kuyulardan yeraltı suyu çıkarılmakta ise de, suyun tamamı denizden arıtma yoluyla elde edilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	144,41	179,68	221,37	234,03	232,82	236,44	246,15	256,21
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-3,6	1,6	3,4	2,4	1,7	2,8	2,7	3,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	53 798	68 622	82 887	89 416	89 850	92 172	96 926	101 906
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-2,7	2,3	4,5	3,3	2,1	1,8	1,6	1,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2	14,7	21,2	22,1	15,2	9,7	8,1	8,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	2,68	2,62	2,67	2,62	2,59	2,57	2,54	2,51
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	72,6	58,4	46,9	43,4	42,4	41,2	38,8	36,7

*Tahmini veriler

Kaynak: IMF

Dünyanın en büyük üçüncü doğalgaz rezervlerine sahip ve dünyanın en büyük LNG ihracatçısı konumundaki Katar, 2015 yılına kadar yüksek seyreden petrol ve doğalgaz fiyatları sayesinde hızlı bir ekonomik büyüme trendi yakalamıştır.

Ülkede satın alma gücü paritesi göz önüne alındığında kişi başına düşen milli gelir 83,000 dolar civarındadır. Bu itibarla, Katar bölgesinin en iyi ekonomik performans gösteren ülkesi haline gelmiştir.

Katar Hükümeti tarafından uygulanan ekonomik politikalar temel olarak, ülkenin zengin yeraltı kaynaklarının da yardımıyla hızlı bir kalkınma sürecini yakalamayı, dışa açık ve dünyaya entegre bir ekonomi yaratmayı, güçlü ve aktif bir özel sektör oluşturarak ekonomide kamu kesiminin baskın rolünü azaltmayı amaçlamaktadır.

Ekonomik yapının petrole olan bağımlılığını azaltmak isteyen Katar Hükümeti 1987 yılında keşfedilen zengin doğalgaz kaynaklarını etkin bir biçimde kullanarak gelir kaynaklarını artırmayı öngören bir politika uygulamaktadır.

Doğalgaz ihracatı, Katar'ın toplam ihracatının %40'ına ulaşmıştır. Söz konusu oranın önümüzdeki dönemde daha da artması beklenmektedir. Katar'ın toplam doğal gaz rezervi 25,3 trilyon m³ ve yıllık LNG ihracatı 31 milyon tondur. LNG tesisleri, Katar'ın imalat sanayiinin en önemli kolu olarak göze çarpmaktadır.

Ayrıca, doğalgazdan petrol ürünleri üretilmesini ve ihraç edilmesini öngören "GTL – gas to liquids" teknolojisi konusunda da önemli adımlar atılmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, ekonominin çeşitlendirilmesine ilişkin politikalar sadece doğalgaz ve buna bağlı sanayi tesislerinin kurulması ile sınırlı kalmamakta, enerji dışı alanlarda faaliyet gösterecek firmaların Katar'a çekilmesine de çalışılmaktadır.

Bu çerçevede, Ras Laffan ve Mesaieed Sanayi Bölgelerinin yanısıra; Katar Bilim ve Teknoloji Parkı (Qatar Science and Technology Park) ve Katar Finans Merkezi (Qatar Financial Center)

kurularak, teknoloji ve finans alanlarında yabancı yatırımcıların bu iki “serbest bölgede” %100 yabancı sermayeli şirket kurarak faaliyet göstermelerine imkan tanınmıştır.

Hükümet tarafından uygulanmakta olan para politikasının temeli Katar Riyali'nin ABD Doları'na bağlı çıpasını korumaya yöneliktir.

Petrol gelirlerinin devletin toplam gelirleri içerisindeki payının % 60'dan fazla olması nedeniyle devlet harcamaları da petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan direkt olarak etkilenmektedir.

Katar'ın büyük hidrokarbon rezervleri, ülkenin hızla büyüyen ekonomisinin lokomotif konumundadır. Petrol sektörü Katar ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Ekonominin

kamu ağırlıklı olması ve hidrokarbon sektörünün de gelirlerin en önemli kısmını teşkil etmesi, Katar'ın büyüme hızının doğrudan söz konusu sektöre bağlı olması sonucunu doğurmaktadır.

Ülke ekonomisinin gösterdiği güçlü performansın en önemli yansıması söz konusu büyümenin sürdürülebilir kılınması için birbiri ardına altyapı ve üstyapı projelerine başlanması olarak kendini göstermiş ve ülke gerek sürdürülen, gerek planlanan yoğun alt ve üst yapı yatırımları

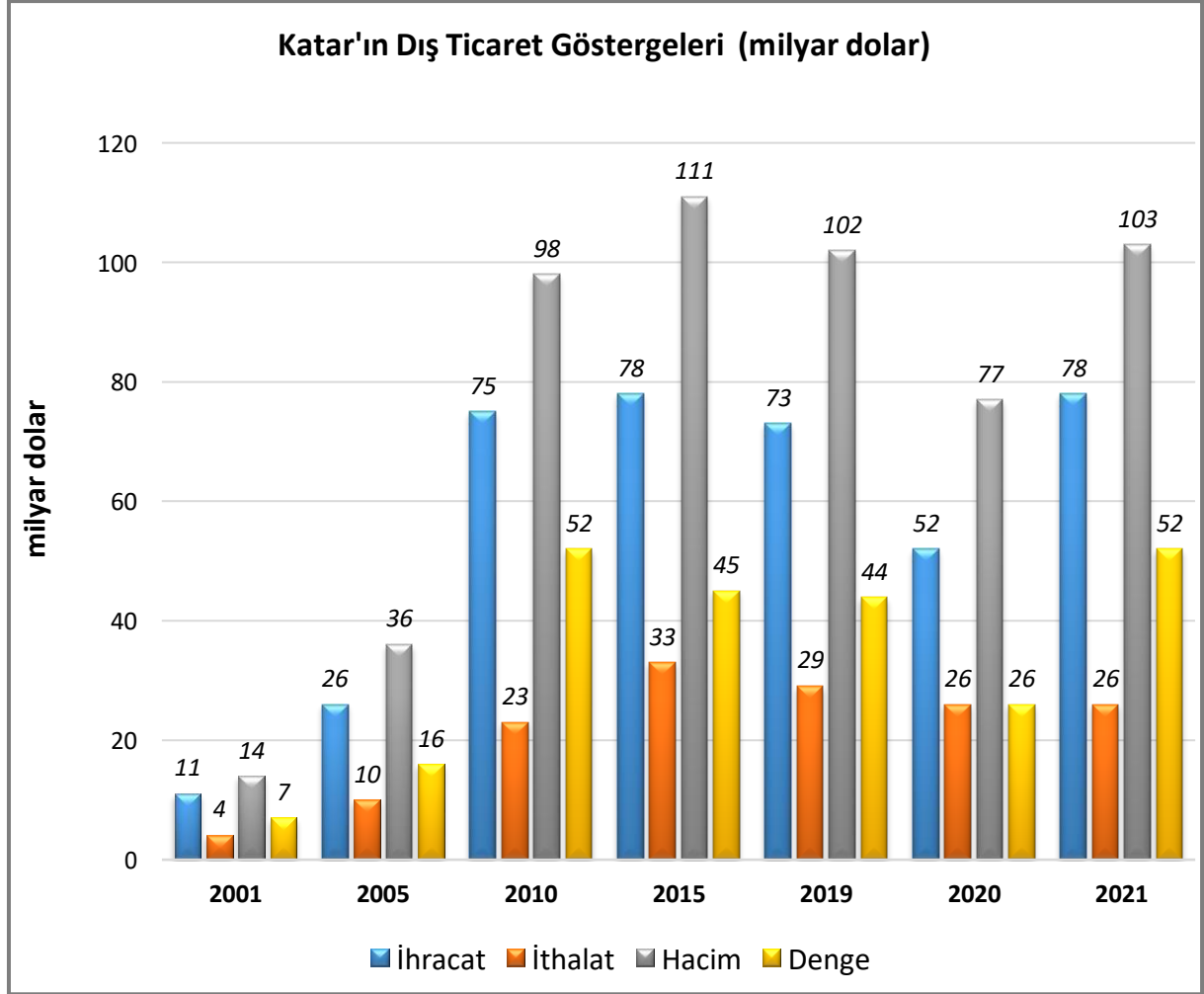
çerçevesinde dünyanın en önemli müteahhitlik hizmetleri pazarlarından biri haline gelmiştir. Katar, düşen petrol fiyatlarına ve ambargoya, mali yapısını güçlendirerek ve ekonomisini

çeşitlendirerek karşılık vermiş ve iki krizi de aşmayı başarmıştır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Katar dış ticareti, uluslararası enerji fiyatlarına bağlı olarak Őekillenmektedir. Diğer taraftan, tamamlanmıő veya sũrdũrũlmekte olan petrol ve gaz sektŕründeki yatırımlar, altyapı geliştirme programı, sanayi, eğitim ve turizm sektŕründeki yatırımlarla artan ihracat ve ithalata bağlı olarak dış ticaret hacmi son yıllarda katlanarak gelişmektedir.

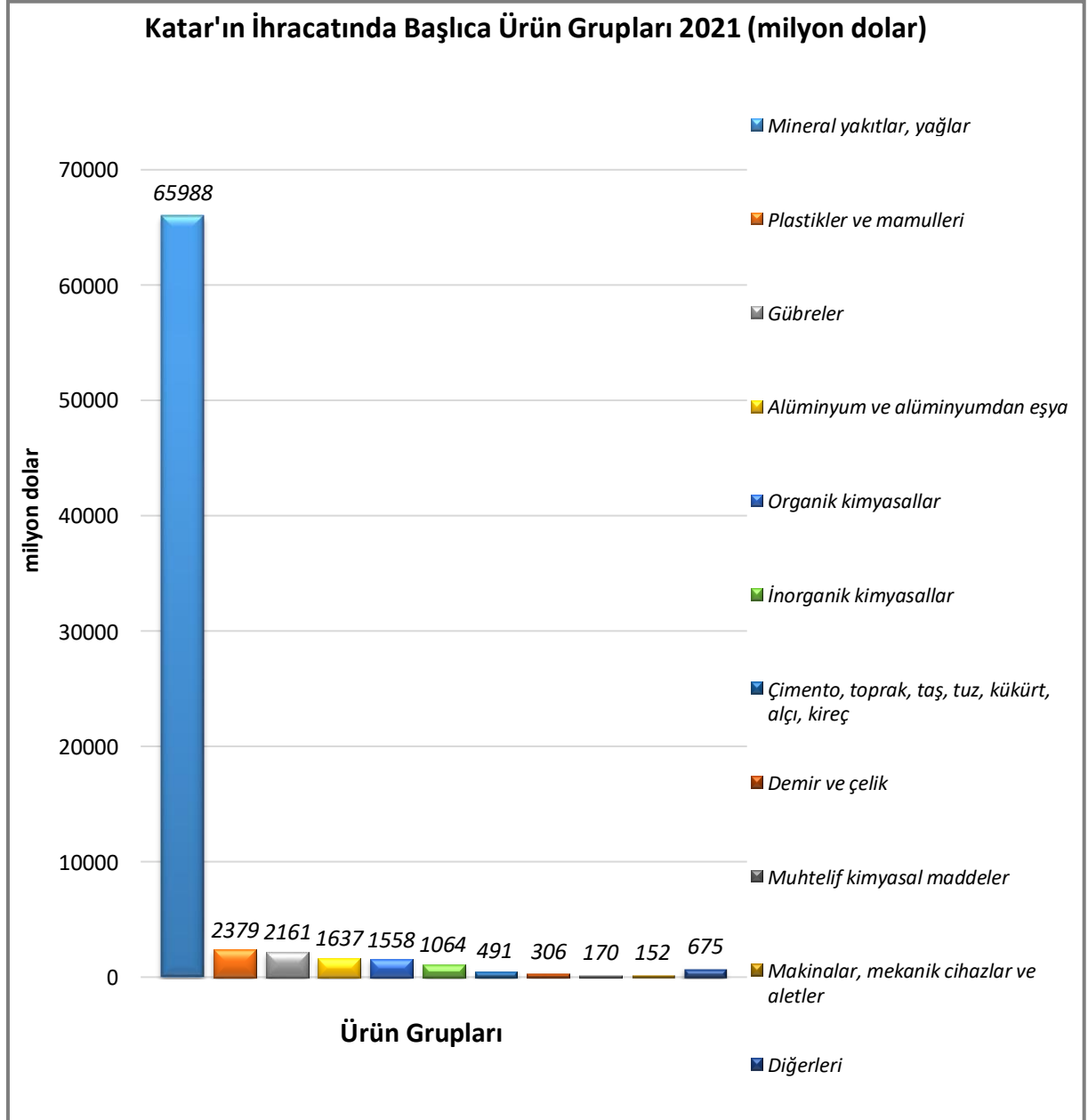
Genel olarak Katar, önemli ölçüde ticaret fazlası vermektedir. Katar'da 2017 yılında dış ticaret blokaja rağmen 67 milyar dolar ihracat 30 milyar dolar ithalat olarak gerœekleşmiştir. 2018 yılında Katar'ın ihracatı 84 milyar dolar ithalatı da 32 milyar dolar olmuştur. Pandemi nedeniyle 2020 yılında Katar'ın ihracatı 52 milyar dolar ithalatı da 26 milyar dolar olarak gerœekleşmiştir. Son yıllarda hızla gelişen ekonomi ile birlikte, Katar'ın ihracatında ki ana kalem olan enerji kaynaklarının uluslararası piyasa fiyatlarındaki artış dolayısıyla söz konusu ticaret fazlası sürmektedir. 2021 yılında ise Trademap verilerine göre Katar'ın ihracatının 78 milyar dolar ithalatının da 26 milyar olduğu tahmin edilmektedir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla petrol gazları, ham petrol, petrol yağları ve etilen polimerlerdir.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla savunma sanayi ürünleri, mücevherci eşyası, binek otolar, radarlar, telefon cihazları, mobilyalar, inşaat malzemeleri ve gıda ürünleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

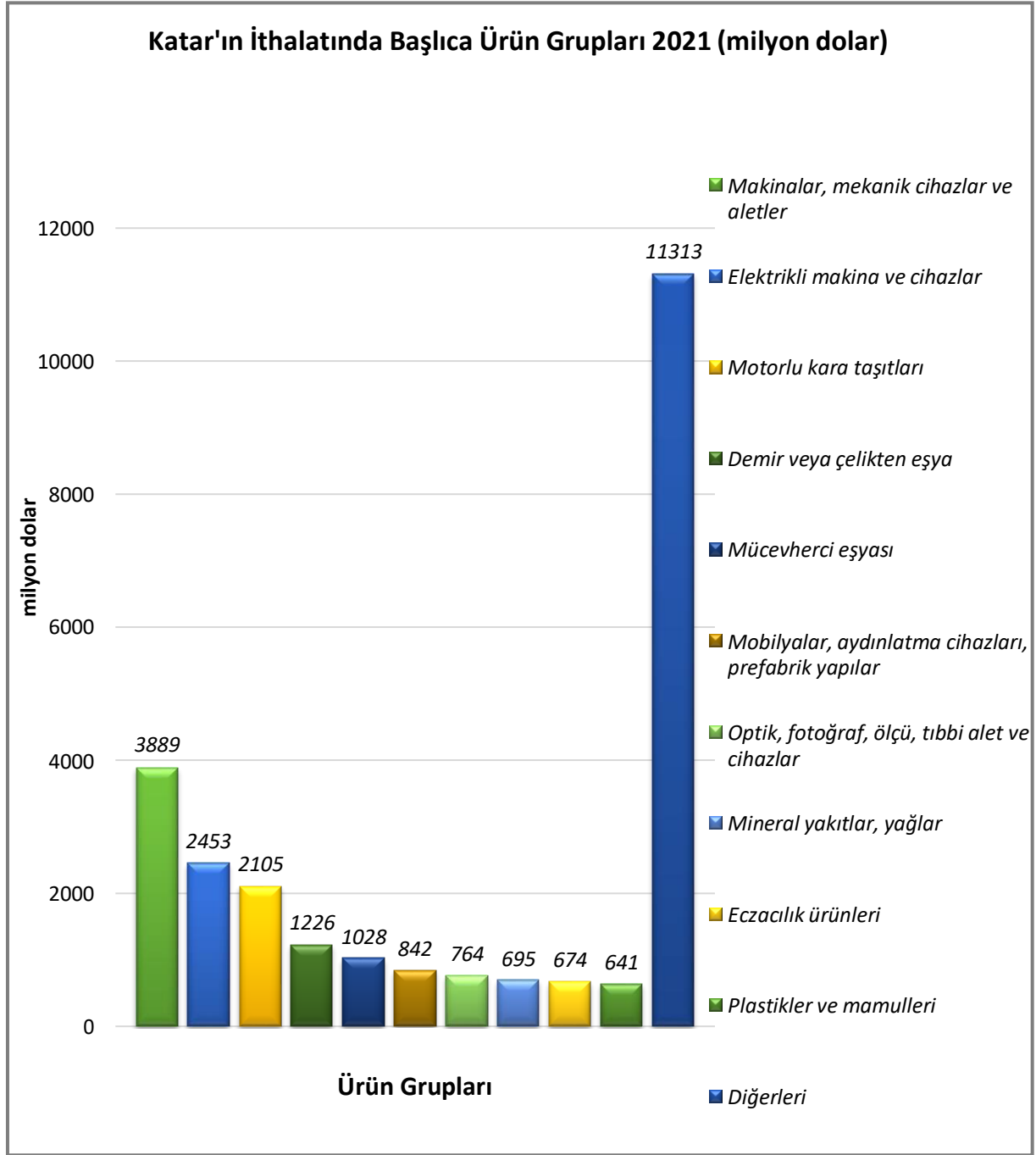
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

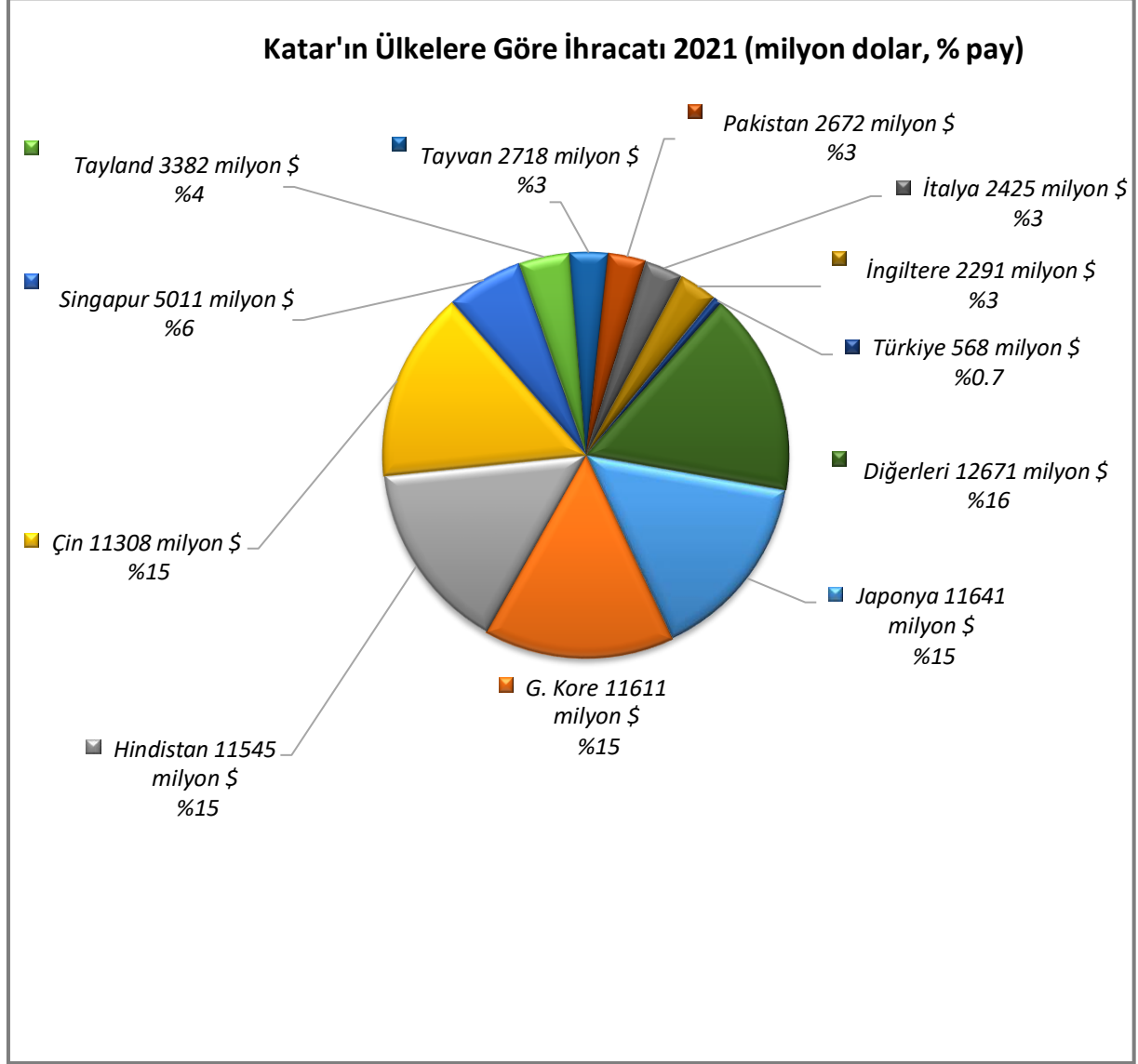

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

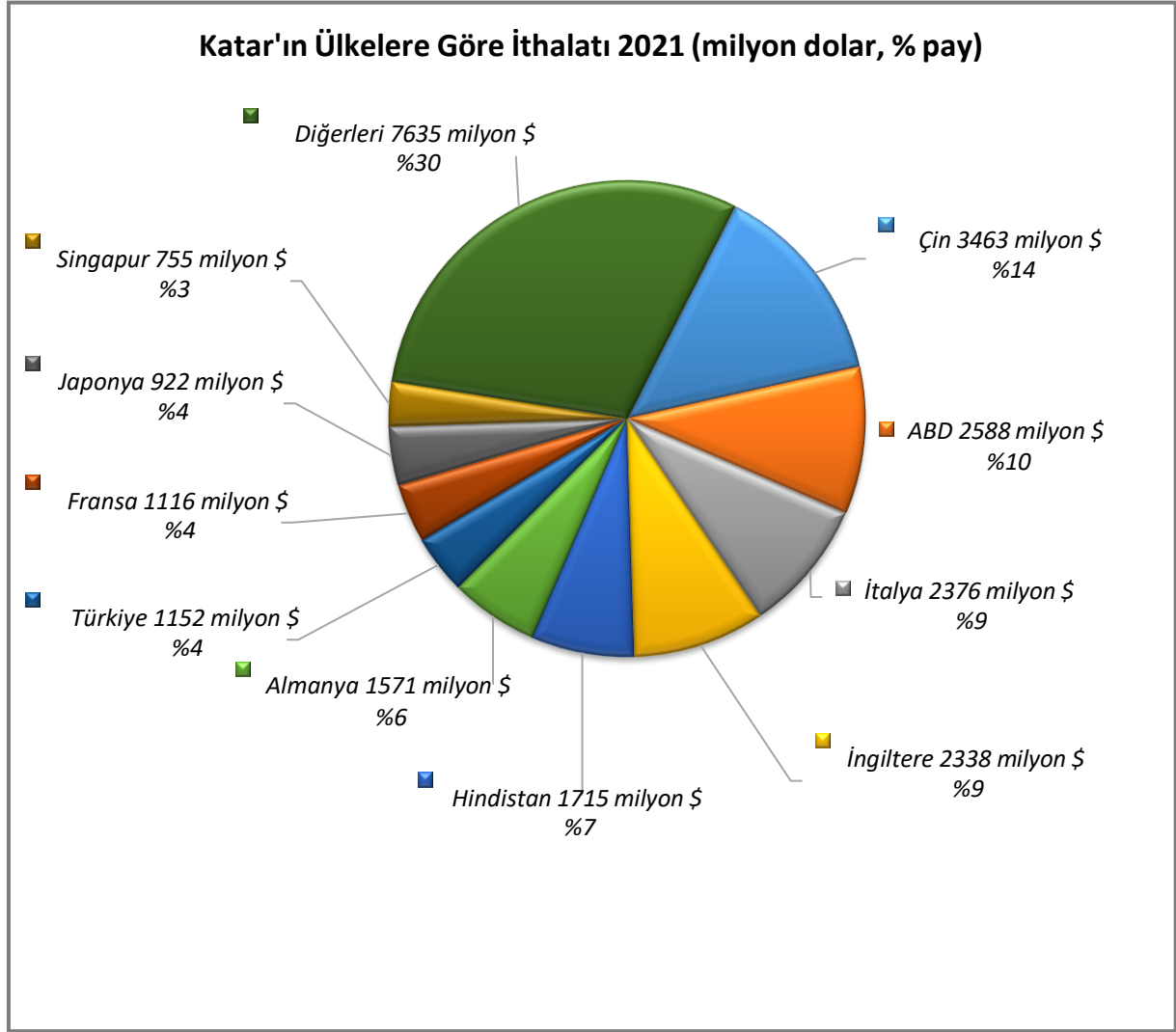
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

KATAR İŞ ORTAMI

İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Katar petrol ve doğal gaz kaynakları bakımından zengin bir ülke olup, dünyadaki üçüncü en büyük doğalgaz rezervine sahiptir. Bu sayede en hızlı büyüyen ve kişi başına milli geliri en yüksek ülkelerden biri konumuna gelmiştir. Diğer taraftan, ekonomi politikası enerji sektörü dışındaki alanlarda da özel sektörün ve yabancı yatırımların geliştirilmesine odaklanmıştır. Dünya Bankası İş Yapma Raporu verilerine göre Katar iş yapma kolaylığı açısından 2019 yılında ise 83. sırada bulunmakta iken 2020 listesinde 77. sıraya yükselmiştir. Yeni şirket kuruluşu için 2019 yılında 87,7 olan puanı ise 2020 yılı değerlendirmesinde 86,1'e düşmüştür.

Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

Şirket Kurmak

Katar'daki şirketlerin kuruluş ve yapıları 2015 yılı 11 sayılı Ticari Şirketler Kanunu (Law 11 of 2015 - Commercial Companies Law) çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu kanun ile 2002 yılı 5 sayılı Ticari Şirketler Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu çerçevede, Katar'da faaliyet gösterecek şirketler; joint liability company (ortak sorumluluk şirketi), limited partnership (sınırlı ortaklık), joint venture company (ortak girişim şirketi), public shareholding company (halka açık ortaklık şirketler), private shareholding company (özel ortaklık şirketler), partnership limited by shares (hisselerle sınırlı ortaklık), limited liability company (limited şirket) olarak sınırlandırılmıştır.

2002 tarihli yasada yer alan One Person Company (Tek Şahıs Şirketi), Holding Company (Holdingler) şirket türleri kaldırılmıştır. Tek Şahıs Şirketlerinin limited şirketlerdeki asgari ortak sayısı bire indirildiği için limited şirket olarak; Holdinglerin ise Ortaklık Şirketi ya da Limited Şirket olarak faaliyet gösterebileceği belirtilmiştir.

Bununla birlikte, joint-venture ve limited şirketler dışında, yabancıların Katar'da şirket kurmalarında ve kurabilecekleri şirket türlerinde çeşitli kısıtlamalar bulunmaktadır.

Limited Liability Company (Limited Şirket)

Genel Bilgiler

Limited şirketler, kuruluşlarının kolay olması ve ortakların şirketin yükümlülüklerinden sermaye payları ölçüsünde sorumlu olmaları gibi nedenlerle yabancı yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen şirket türüdür.

LLC'ler, şirketin yükümlülüklerinden payları ölçüsünde sorumlu 1 ila 50 ortaktan oluşan şirketlerdir. LLC'lerde, istisnai durumlar hariç olmak üzere şirket sermayesinin %51'inin Katarlı

olması esastır. Şirketin sermayesine ilişkin olarak belirlenmiş bir asgari değer bulunmamaktadır. 2002 tarihli yasada yer alan ve sermayenin tamamı ödenmiş en az 200.000 Katar Riyali (QR) olması şartı kaldırılmıştır. Şirket ortakların sorumlulukları sermaye ortaklık payları ile sınırlıdır. Şirket halka hisse arz ederek sermaye artırımına gidemez, ortakların payları da serbest bir değişime tabi değildir. Ortaklardan biri ayrılmak istediğinde, alımda öncelik diğer ortaklardadır.

Şirket ortaklarının sayısı 20'un üzerindeyse 3 kişiden oluşan bir denetim kurulu oluşturulur, şirket genel kurulunun her yıl en az bir denetçi ataması gerekir.

Şirket unvanında "Limited Liability Company" (LLC) ya da "With Limited Liability" (WLL) ibaresinin bulunması zorunludur. LLC'lerin sigortacılık, bankacılık veya fon yönetimi alanlarında faaliyet gösteremeyeceklerine ilişkin eski yasada yer alan hüküm 2015 tarihli yasadan çıkartılmıştır. Fakat bu kısıtlama Katar Merkez Bankası Kanununda ve Yabancı Sermaye Kanununda yer almaya devam etmektedir.

Şirketin her sene elde ettiği karın %10'u, kümülatif olarak şirket sermayesinin %50'sine ulaşana kadar yurtdışına transfer edilememektedir.

Şirket kuruluşu

Şirket kuruluşu için öncelikle Ticaret ve Sanayi Bakanlığının Ticari Sicil ve Marka Bölümüne online olarak yeni şirket kayıt başvurusu yapılır. Kurulacak şirket için seçilen ismin müsait olup olmadığı, bu ismin ayrılması ve ilgili ödemenin yapılması online sistem üzerinden yapılabilmektedir.

Bir LLC kurulurken; bir şirket sözleşmesi Arapça olarak ya da hem Arapça hem İngilizce olarak hazırlanır ve ortakların tamamınca imzalanır. Söz konusu belgede;

- Şirketin adı ve merkezi,
- Kuruluş amacı,
- Kurucuların adları, uyrukları, ikamet yerleri, meslekleri ve sahip oldukları paylar,
- Şirketin faaliyet süresi,
- Şirketin sermayesi (nakdi veya diğer), söz konusu sermayenin bölündüğü hisse sayısı ve değerleri,
- Şirket yöneticilerinin bilgileri,
- Kar ve zararın ne ölçüde paylaşılacağı,

yer alır. Şirket ortaklarının kar ve zarar paylaşımı, hisse oranını yansıtmak zorunda değildir. Arapça ve İngilizce olarak hazırlanmış taslak şirket kuruluş sözleşmesine Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığının web sitesinden ulaşmak mümkündür.¹

Şirket kuruluş sözleşmesinin imzasız versiyonu Ticaret ve Sanayi Bakanlığının Ticari Şirketler Kontrol Bölümüne (Commercial Companies Control Department) sunulur. Buradan onay alan sözleşme Adalet Bakanlığı Tasdik Birimi noterliği huzurunda imzaya yetkili temsilciler tarafından imzalanır.

¹ [Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Taslak Şirket Kuruluş Sözleşmesi](#)

Eğer yabancı ortak gerçek değil tüzel bir kişilikse, yabancı ortağın ticaret sicili ve şirket kuruluş belgeleri; yönetim ya da ortaklar kurulunun şirket kurulması ve bu konuda imzaya yetkili bir temsilci ataması yönünde aldığı karar; imzaya yetkili kişinin pasaportunun tasdikli örnekleri ve Arapça çevirileri gerekmektedir. Aynı zamanda kurulacak yeni şirketin sermayesinin tamamının ödenmiş olduğuna dair banka evrakları da gereklidir. Ancak, kuruluş sermayesi şirket kurulumu tamamlandıktan ve ticaret sicili alındıktan 15 gün sonra da bankaya yatırılabilir. Bu durumda şirket müdürlerinden biri tarafından Ticaret ve Sanayi Bakanlığına söz konusu miktarın yatırılacağına ilişkin bir taahhüt verilir. 15 günün sonunda sermaye tutarının bankaya yatırıldığına ilişkin dekont Bakanlığa sunulmazsa Ticaret Sicili firmaya verilen Ticaret Sicil Sertifikasını söz konusu miktar yatırılıncaya kadar askıya alır.

Söz konusu belgeler ile birlikte Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nda tescil tamamlanır. Tescil için istenecek ücret firmanın faaliyet alanına göre değişmektedir. Aynı anda firmanın Katar Ticaret ve Sanayi Odasına (Qatar Chamber of Commerce and Industry) kaydı da gerçekleştirilir. Bu kayıt için istenecek ücret firmanın sermaye miktarına bağlıdır.

Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile örneğin firma Doha'da kurulacaksa Doha Belediyesinden (Municipality of Doha) işyeri ve tabela ruhsatı alınır. İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior - Immigration Office) çalıştırılacak işçilerin kaydı için gerekli göçmenlik kartı alınır. Katar'da ticari faaliyet gösteren vergi mükelleflerinin ticaret sicilinin alınmasından sonra en geç 30 gün içinde Maliye Bakanlığının Kamu Gelirleri ve Vergi Dairesine (Public Revenues and Tax Department - PRTD) başvurarak vergi kartı alması gerekmektedir.

Tescil yapıldıktan sonra şirket sermayesi, şirket yöneticileri adına serbest bırakılır.

Söz konusu kayıt işlemlerin takibi için genellikle bir aracı (mandoub) kullanılmaktadır. Aynı zamanda hukuk bürolarınca da şirket kuruluş işlemleri takip edilebilmektedir.

Katar'da yeni bir limited şirket kurulmasına ilişkin yasal maliyetler 15-20 bin Katar riyali arasında değişmektedir. Bu maliyet yalnızca resmi makamlar tarafından talep edilen harç ve ücretlere ilişkin olup, hukuki danışmanlık, aracılık gibi maliyetleri içermemektedir. Şirket kurulum sürecine ve bu süreçteki maliyetlere ilişkin olarak Dünya Bankası İş Yapma Raporundaki bilgilerden faydalanılabilmektedir.²

Joint Venture Company (Ortak Girişim Şirketleri)

“Joint-venture”lar, iki ya da daha fazla tüzel kişinin oluşturduğu bir şirket türüdür. Bu tür ortaklıkların hukuki bir kişiliği yoktur, dolayısıyla ticaret siciline kayıt prosedürüne tabi değildirler. Şirket sözleşmesi, ortak girişim şirketinin temel belgesidir.

Bu tür ortaklıklarda kararlar, şirket sözleşmesinde aksi belirtilmediği sürece, ortakların tamamının oyu ile alınır. Yabancıların oluşturduğu ortak girişim şirketleri, münhasıran Katarlılar veya Katarlı şirketler tarafından yürütülebilecek ticari faaliyetlerde bulunamazlar.

² Şirket kuruluş aşamalarına ve maliyetlere ilişkin olarak: Sayfa 8-10 (İngilizce)
<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/q/qatar/QAT.pdf>

Katar'da yürütülen büyük inşaat projelerinin joint-venture firmalar tarafından yürütülmesi sık rastlanan bir durumdur. İşveren idareler ile ilişkiler joint -venture şirket üzerinden yürütülmekte, bu joint-venture'ların tüzel kişiliği olmamakla birlikte ortaklarının Katar'da kurulu yabancı şirket şubesi, ya da yerel limited şirket gibi tüzel kişilikleri bulunmaktadır.

Serbest Bölgelerde Şirket Kurmak

Katar'da ulusal mevzuat kapsamında kurulan bir firmanın yabancı sermaye oranının en fazla %49 olması mümkündür. %100 yabancı sermayeli şirket kurulması, Katar Serbest Bölgesi- Qatar Free Zone Authority (QFZA), teknoloji serbest bölgesi olarak kurulan Katar Bilim ve Teknoloji Parkında - Qatar Science & Technology Park (QSTP) ve finans serbest bölgesi olarak kurulan Katar Finans Merkezi- Qatar Financial Centre (QFC) kapsamında mümkün bulunmaktadır. Bu serbest bölgelerde şirketleşmek için ilgili mevzuatta tanımlanan sektörlerde iştigal etmek ve başvurunun ilgili idarelerce kabulü gerekmektedir.

Katar Serbest Bölge Otoritesi

Katar Serbest Bölge İdaresi (Qatar Free Zones Authority – QFZA), 2017 yılı 12 sayılı Yasama Kararı ile değişik, 2005 yılı 34 sayılı Kanun ile öngörülmüştür. Katar'da serbest bölgelerin kurulmasından ve işleyişlerinin düzenlenmesinden sorumlu olan İdare ilk kez 2018 yılında bağımsız bir kurum olarak teşkilatlanmaya başlamıştır. Serbest bölgelerle ilgili politikayı belirlemek, mevzuatı hazırlamak ve bölgeye yatırımcı çekmek görevleri arasındadır.

Serbest bölgelere ilişkin düzenleyici kuralların kabulü son aşamada olup, bu bölgelerin uzun dönem sanayi projeleri için arazi tahsisi; enerji, su ve doğal gazda rekabetçi fiyat imkanları; rekabetçi iş gücü maliyetleri; gelir vergisi, KDV, ÖTV, sosyal güvenlik primi istisnaları ve %100 yabancı sermayeli şirket kuruluşu avantajları sağlanması planlanmaktadır.

Halihazırda QFZA tarafından geliştirilen iki serbest bölge bulunmaktadır:

1. Ras Bufontas: Hamad Uluslararası Havalimanının yanında 4 km² alana kurulmuş olan bu bölgede lojistik ve montaja dayalı temiz ve hafif endüstriler alanlarındaki yatırımlara öncelik tanınmaktadır. Buna ilaveten, sağlık ve medikal ürünler, otomotiv, ileri teknoloji, ile havacılık sanayi de hedef sektörler arasında yer almaktadır.
2. Um Alhoul: 30 km² alana kurulmuş olup, Mesaieed Sanayi Bölgesinin ve Hamad Limanının yanında yer almaktadır. Bu bölgedeki hedef sektörler arasında, denizcilik sanayi, inşaat ve yapı malzemeleri, gıda endüstrisi, hızlı tüketim malları, elektrikli aletler ve makineler, otomotiv ve petro-kimya sanayi, deniz lojistiği yer almaktadır.

Bu ekonomik bölgelerde yer almak ve lisans sahibi olmak için, QFZA tarafından uygun kabul edilen sektörlerde faaliyet göstermek³, söz konusu sektörlerden birinde mal ve hizmet üretimi yapmak, Katar kanunları ve hükümet politikaları çerçevesinde yasaklanan bir alanda faaliyet göstermemek, bölgede uygulanabilir ve sürdürülebilir bir alanda faaliyet göstermek ve Katar için katma değer sağlamak şartları yer almaktadır.

Katar Finans Merkezi

Katar Finans Merkezi, (Qatar Financial Centre-QFC) Katar Devleti tarafından 2005 yılı 7 sayılı Kanun ile Doha'da kurulmuş bir finans serbest bölgesi olup, esas amacı başta finans olmak üzere uluslararası hizmet sağlayıcı firmaların Katar'da kurulmasını ve iş yapmasını kolaylaştırmak için gerekli hukuki ve fiziksel altyapıyı sağlamaktır.

QFC, bir serbest bölge olarak nitelendirilmekle birlikte on-shore bir yapı olup, Merkez bünyesinde kurulan firmalar, Katar ticaret ve şirketler hukukuna göre kurulan şirketler ile aynı statüde yer almaktadır.

QFC kapsamında, QFC Otoritesi ve QFC Düzenleyici Otoritesi olmak üzere iki ayrı yetkili birim bulunmaktadır ve bu birimler hem birbirinden hem de Katar Devlet'inden düzenledikleri alanlar bakımından bağımsız konumdadır. Buna ilaveten; 7 sayılı Kanun ile Katar Finans Merkezi Sivil ve Ticari Mahkemesi de kurulmuştur.

QFC mevzuatına tabi şirketler daha kolay bir kurulum süreci, karın tamamını merkez ülkeye gönderme imkânı ve en önemlisi %100 yabancı sermaye ile kurulma imkanından yararlanmaktadır. Buna ilaveten; söz konusu şirketler karlarının tamamını Katar dışına transfer edebilmektedir. QFC'de kurulan şirketler, herhangi bir kur kısıtlaması olmaksızın çalışmalarını sürdürebilmekte ve karları üzerinden yalnızca %10 kurumlar vergisi ödemektedirler.

Diğer taraftan, bazı hisse, sermaye kazancı ve faaliyetlere ilişkin şartların sağlanması halinde daha fazla vergi muafiyeti sağlanması mümkündür. QFC kapsamında kişisel gelir vergisi, servet vergisi, katma değer vergisi ya da zekât uygulanmamaktadır. Ayrıca Katar tarafından 60'dan fazla ülke ile çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin anlaşma imzalanmış durumdadır. Buna ilaveten, bazı finans şirketlerinin %90'dan fazla hissesinin Katar'a ait olması halinde verginin sifıra düşmesi mümkün olabilmektedir.

QFC firmalarının çalışanları ile işverenleri arasındaki ilişki ayrı bir mevzuatla düzenlenmiştir. Diğer taraftan, çalışanların vize ve oturma izni alabilmeleri için işverenin sponsorluğuna gerek duyulmaktadır.

QFC mevzuatı kapsamında şirketler Katar sınırları içinde QFC tarafından gösterilen alanlarda/binalarda kurulabilmektedir. Halihazırda dağınık halde bulunmakla birlikte Msheireb Downtown projesinin tamamlanmasıyla QFC bünyesindeki firmaların 2020 yılından itibaren Doha'daki adı geçen alanda toplanmasına ilişkin planlama yapılmıştır.

³ https://fza.gov.qa/images/documents/FZA_-_Schedule_of_Permitted_Activities_EN.pdf

Anılan merkezde kurulabilecek işletme türleri ile tabi oldukları kurallar kuruluş kanunu ile belirlenmiştir. Bu kapsamda düzenlenmiş aktiviteler ve düzenlenmemiş aktiviteler olmak üzere iki kategoride QFC bünyesinde firma kurulumu mümkün bulunmaktadır.

Finansal firmalar, banka ve yatırım firmaları, sigorta firmaları, fon yönetimi ve benzer finansal şirketler düzenlenmiş aktiviteler olarak QFC kanununda yer almaktadır. Finans firmalarına yardımcı nitelikte olan muhasebe, hukuk ve denetim şirketleri gibi kanunda düzenlenmemiş firmalara ilişkin olarak bireysel değerlendirme yapılarak bu firmaların QFC kapsamında kurulmasına izin verilebilmektedir. Düzenlenmemiş aktivite listesi kesin sınırlarla belirlenmemiştir ve son dönemde finansal şirketlere yardımcı olarak IT şirketleri, emlak, insan kaynakları ve danışmanlık firmalarının QFC bünyesinde kurulması dahi uygun bulunmaktadır. Örneğin, organizasyon firmaları yakın zamanda QFC mevzuatına tabi olarak lisans alabilecek firmalar arasına eklenmiştir. Bu şekilde iş organizasyonları düzenleyen firmaların Katar'da kurulmalarının kolaylaşması ve başta turizm sektöründe olmak üzere organizasyon faaliyetlerinin artması amaçlanmaktadır.

Katar Bilim ve Teknoloji Parkı

Katar Vakfı Araştırma Geliştirme Kurumunun bir parçası olan Katar Bilim ve Teknoloji Parkı (Qatar Science and Technology Park-QSTP); Ar-Ge, teknoloji ve ürün geliştirme alanlarında iş yapan firma, kurum ve kuruluşlar için kiralık ofis alanı kiralayan bir serbest bölge işletmesidir. Buna ilaveten, söz konusu kuruluş yerel pazarda faydalı olabilecek teknoloji ve ürün geliştirmek isteyen yeni kurulan firmalara da destek sağlamaktadır.

QSTP, 2012 yılında belirlenen Katar Ulusal Araştırma Stratejisi ile paralel olarak enerji, çevre, sağlık bilimleri, bilgi ve iletişim olmak üzere 4 ana konuya odaklanmaktadır. Merkez olarak Doha Eğitim Şehrinde (Education City) yer alan kuruluş araştırma üniversitelerine kolaylıkla ulaşılabilecek bir konumdadır. QSTP serbest bölgesinde, KOBİ'ler, uluslararası şirketler ve araştırma kuruluşları yer almaktadır.

QSTP serbest bölgesinde kurulacak firmaların limited şirket türünde olması ya da yerel veya yabancı şirketin şubesi şeklinde kurulması gerekmektedir. QSTP lisansı ile serbest bölgede kurulacak firmaların faydalanacağı avantajlar firma sermayesinin %100 yabancı olabilmesi; kurumlar vergisinden muafiyet, gelir vergisinden muafiyet; ithalat ve ihracat esnasında gümrük vergilerinden muafiyet; sermaye ve karların tamamının ülke dışına transfer imkânı; yabancı döviz kısıtlaması olmaması, hızlı kurulum süreci imkânı olarak sıralanabilir.

QSTP serbest bölgesinde kurulmak üzere bir firmanın başvurması için öncelikle teknoloji geliştirme (ürün ve/veya süreç), Ar-Ge, düşük miktartlı yüksek katma değerli imalat, eğitim-öğretim, teknolojiyle ilgili danışmanlık hizmetleri, yeni iş yaratma ya da geliştirme alanlarında faaliyet gösteriyor olması gerekmektedir. İlk değerlendirme kriteri yukarıdaki alanlarda yapılacak yatırım tutarıdır. Diğer taraftan, lisans düzenlenmesi öncesinde teknoloji geliştirilmesi, teknoloji alanındaki danışmanlık hizmetleri ya da Ar-Ge konularında doğrudan çalışacak işçi sayısı, bu konularda yapılacak finansal yatırım tutarı ve QSTP kurumunda eğitim alacak kişi sayısı gibi hususlarda bazı düzenlemelere uyulması söz konusudur.⁴

⁴ Katar Bilim ve Teknoloji Parkı'nda lisans başvurusunda bulunmak için gerekli işlemler konusunda detaylı bilgi için: <https://qstp.org.qa/how-to-apply/>

Ekonomik Bölge Şirketi (Manateq)

Ekonomik Bölge Şirketi - Manateq; Katar'ın 2030 ulusal vizyonu çerçevesinde ülkede ekonomik aktivitenin çeşitlendirilmesi ve bilgiye dayalı bir ekonomi oluşturulması amacıyla 2011 yılında kurulmuş olup, yerli ve yabancı yeni sanayi dallarının ve işyerlerinin kurulması ve özel sektörün geliştirilmesi için çalışmaktadır. Daha önce serbest bölgeleri idare etmesi planlanan şirket, Serbest Bölge Otoritesinin kurulmasıyla daha çok Katarlı firmalara hizmet veren bir işletici konumuna gelmiştir. Yabancı sermaye kanununun kapsamında şartları sağlayan yatırımcılar Katar'ın diğer bölgelerinde olduğu gibi %100 yabancı sermayeli firma kurabileceklerdir ancak Manateq'te şirketleşmek kendiliğinden %100 yabancı sermayeli firma kurma imkanı sağlamamaktadır.

Manateq, Katar'da ithal bağımlılığını azaltmak, ihracatı artırmak ve katma değer yaratma gibi hususları da teşvik etmek amacıyla kurulmuştur. Bu amaçları gerçekleştirmek için işleticisi olduğu 5 lojistik parkı, 1 depolama parkı, Mesaieed ve AlKaranaa organize sanayi bölgelerinde arazi ve bina tahsis, firma kaydı ve lisansı, bina izinleri, vize kolaylığı, vergi muafiyetleri gibi teşvikler sunmaktadır.

Şube Açmak

13 sayılı Katar Yabancı Sermaye Kanunu'nun 3. maddesi, bir kamu hizmetinin verilmesini veya bir kamu yatırımdan yararlanılmasını kolaylaştıracak bir kontrat üstlenen yabancı firmalara, söz konusu kontratı ifa etmekle sınırlı kalacak şekilde sermayesinin tamamı yabancı firmaya ait bir şube açma izni verilebileceğini öngörmektedir.

Şube açılması genellikle Katar'da bir devlet ihalesi kazanmış müteahhit firmalar ve onların alt yüklenicileri tarafından kullanılan bir şirketleşme türüdür.

Bu çerçevede, bir kamu ihalesi üstlenen yabancı şirket;

- Kamu kurumu ile imzalanan kontrat,
- Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve Arapça çevirisi,
- Şirketin Katar'da bir şube açılmasına ve bu şubeye bir müdür atanmasına yönelik kararı ve Arapça çevirisi,
- Müdürün kimliği

ile birlikte Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Şirket Kontrol Dairesi'ne başvurmak zorundadır.⁵

Benzer şekilde bir kamu ihalesinde alt yüklenici (taşeron) olarak çalışacak firmalar da şube olarak faaliyet gösterme hakkına sahiptir.

Bu çerçevede, bir kamu ihalesinde alt yüklenici olan yabancı şirket;

- Ana yüklenici Katar'daki ticari sicili,
- Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve Arapça çevirisi,

⁵ [Katar'da şube olarak faaliyet gösterme izni başvurusunda kullanılacak form](#)

- Şirketin Katar'da bir şube açılmasına ve bu şubeye bir müdür atanmasına yönelik kararı ve Arapça çevirisi,
- Müdürün kimliği ile birlikte Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Şirket Kontrol Dairesi'ne başvurmak zorundadır.⁶

Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile örneğin firma Doha'da kurulacaksa Doha Belediyesinden (Municipality of Doha) işyeri ruhsatı ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) çalıştırılacak işçilerin kaydı için gerekli göçmenlik kartı alınır.

Söz konusu şubenin kontrata bağlı olarak İthalatçılar ve Müteahhitlik Firmaları sicillerini de alması gerekebilir.

Şubelerin faaliyetleri, istisnalar bulunmakla birlikte, vergiye tabidir.

Temsilcilik Açmak

Katar'da, yerel ortağa ihtiyaç duyulmaksızın gerçekleştirilebilecek bir diğer yerel yerleşim biçimi ise ticari temsilciliklerdir. Ticari temsilcilik ofisi genel merkezi Katar dışında yer alan yabancı şirketleri temsil eden ofis anlamına gelmektedir. Bu ofisin görevleri arasında; müşterilerle irtibata geçerek ana firmanın ürünleri için dağıtım ve pazarlama imkanlarını geliştirmek, pazar araştırmalarını, reklam ve özendirme hizmetlerini, yerel şirketler ve kamu kuruluşları ile bağlantıları yürütmek; ana firmanın ihtiyaç duyduğu hammadde ve yarı mamul ihracatçıları ile iletişime geçerek firmanın bu mallara ulaşımını kolaylaştırmak, ana firmanın ürünleri hakkındaki şikayetleri firmaya ileterek söz konusu malların dağıtımını önündeki engelleri kaldırmak yer almaktadır.

Diğer taraftan, ticari temsilcilik ofislerinin Katar'da ticari faaliyette bulunmaları, fatura kesmeleri, ihracat ve ithalat yapmaları, temsil ettikleri ana şirket haricinde farklı bir kuruluşun ürünlerini pazarlamaları ve temsil ettiği ana firmanın ürettiği ürünlerin numuneleri dışında başka bir ürünün ithalat ve ihracatını yapmaları yasaklanmıştır.

Katar'da ticari temsilcilik açmak isteyen yabancı firmalar;

- Ticaret sicili ve şirketle ilgili diğer belgelerin tasdikli suretleri ve Arapça çevirisi,
- Açılacak ticari temsilciliğin yetkilisine verilen vekâletin tasdikli örneği ve Arapça çevirisi,

İle birlikte Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Yatırım Geliştirme Dairesi'ne başvurmak zorundadır.⁷

Şirketin ofisi için yapılan kira kontratı ile örneğin firma Doha'da kurulacaksa Doha Belediyesinden (Municipality of Doha) işyeri ruhsatı ve akabinde İçişleri Bakanlığı Göçmenlik Dairesi'nden (Ministry of Interior-Immigration Office) çalıştırılacak işçilerin kaydı için gerekli göçmenlik kartı alınır.

⁶ [Katar'da şube olarak faaliyet gösterme izni başvurusunda kullanılacak form \(alt yüklenici\)](#)

⁷ [Katar'da ticari temsilcilik açma izni başvurusunda kullanılacak form](#)

Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, ekonomik ve ticari alandaki yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla ülkede ticari temsilcilik ofisi açılmasına ilişkin kural ve düzenlemeleri 2017 yılı 396 sayılı Bakanlık Kararı ile duyurmuştur.

Ticari temsilcilik kurulmasına ilişkin başvuruları kabul eden ve değerlendiren Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nın yeni düzenleme kapsamında değerlendirme yapmak ve başvuru sahibini durum hakkında bilgilendirmek için 30 gün süresi bulunmaktadır. Başvurunun reddedilmesi halinde ise ret nedenlerinin açıklanması gerekmektedir. 30 gün içinde cevaplanmayan başvurular zımnen reddedilmiş sayılmaktadır. Başvurusu reddedilen ya da cevaplanmayan kişilerin Bakanlığa itirazda bulunma hakları bulunmaktadır. Yapılan itiraz konusunda Bakan 30 gün içinde karar vermek durumundadır, ancak 30 gün içinde yanıt alınamaması durumunda da itiraz başvurusu reddedilmiş sayılmaktadır.

Ticari temsilcilik ofisine izin veren lisansların geçerlilik süresi 1 yıl olarak belirlenmiş durumda olup, bu lisansların bir ya da birden fazla kere yenilenme imkânı bulunmaktadır. Lisans yenileme başvurusunun lisansın geçerlilik tarihinden 30 gün önce lisans yenileme ücreti de ödenerek yapılması gerekmektedir. Bakanlık geçerli bir başvuru alması halinde lisans süresinin bitmesinden sonraki 3 ay içinde yine yenileme işlemi yapabilmekte ancak lisansın ilk geçerlilik süresinin sonundan itibaren lisans yenileme ücreti tahsil etmektedir.

Buna ilaveten, Katar'da ticari temsilcilik açılmasına ilişkin lisans ya da yenileme başvurusunun kabul edilmesi halinde başvuru sahibinin Ticari Kayıt için de başvuruda bulunması gerekmektedir.

Ticari temsilcilik ofisleri için yukarıda sayılan ve 2017 yılı 396 sayılı Karar ile yasak olduğu belirtilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ya da temsilcisi olunan ana firmanın merkezi olan ülkede ticari faaliyet alanını değiştirmesi halinde Bakanlık temsilciğin lisansını iptal edebilmektedir. Lisans iptaline ilişkin itirazların 30 gün içinde cevaplandırılması gerekmektedir, 30 gün içinde cevap verilmeyen başvurular zımnen reddedilmiş addedilmektedir.

Şirket feshi

Katar'da bir şirketin kuruluşu kadar feshi de önem taşımaktadır, şirketler aşağıdaki hallerden herhangi birinin gerçekleşmesi halinde feshedilir:

- Kurulan şirket, amacını gerçekleştirilmişse,
- Şirketin amacını gerçekleştirme imkânı ortadan kalktıysa,
- Şirket sözleşmesinde öngörülen süre dolmuş ve yenileme yapılmamışsa,
- Şirket ortakları şirket sözleşmesinde öngörülen sürenin dolmasından önce oybirliği ile (şirket sözleşmesinde özel bir çoğunluk belirtilmemişse) şirketin feshi yönünde bir karar almışlarsa,
- Şirketin malvarlığı kullanılamayacak şekilde zarar görmüş ise,
- Şirketin başka bir şirketle birleşmesi durumunda,
- Şirketin feshine ya da iflasına yönelik bir mahkeme kararı var ise.

Özellikle yabancı yatırımcılar tarafından en çok kurulan şirket türü olan limited şirketlerde, ortaklardan birinin ölmesi, iflas etmesi, aciz halinde olması ya da iş yapamaz hale gelmesi şirket kuruluş sözleşmesinde aksi belirtilmediği takdirde şirketin feshine sebep olmaz. Ancak; tek ortaklı bir limited şirket, mirasçıları başka bir tüzel kişilik olarak devamına ya da hisselerini tek bir kişide toplamaya 6 ay içerisinde karar vermezlerse, sermaye sahibinin ölmesi halinde feshedilmiş sayılır. Ayrıca, tek ortak durumunda bulunan tüzel kişiliğin son bulması halinde limited şirket de feshedilmiş sayılır.

Limited şirket sermayesinin yarıdan fazlasının kaybedilmesi halinde yetkili müdürün 30 gün içerisinde genel kurula bu sermayenin tamamlanması ya da şirketin feshi yönünde çağrı yapması gerekir. Şirket sözleşmesinde belirtilen çoğunluğa sahip ortakların fesih yönündeki kararları ile şirket feshedilir.

Fesih kararının ticari sicile kaydedilerek ilan edilmesi ve en az biri Arapça olmak üzere iki yerel gazetede yayınlanması gerekir. Bu karar, üçüncü kişiler açısından ancak ilanından itibaren geçerli olur ve bundan şirket müdürü sorumludur.

Vergi Uygulamaları

Genel

Katar Vergi Sistemi 2018 yılı 24 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 2019 yılı 39 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile resmi gazetede yayımlanan Uygulama Mevzuatı çerçevesinde düzenlenmektedir. Söz konusu Kanuna göre Katar'da sürdürülen her türlü iş faaliyeti (uğraş, meslek, hizmet, ticaret, bir kontratın yerine getirilmesi veya kâr amaçlı her türlü diğer iş) vergiye tabidir.

Bu çerçevede, Katar'da üstlenilen projelerden elde edilen karlar, herhangi firmanın sahip olduğu varlıkların satışından elde edilen karlar, acentelik anlaşması veya ticari mümessillik karşılığı Katar'da veya üçüncü ülkelerde elde edilen komisyon gelirleri, kira gelirleri, müşavirlik ve danışmanlık gelirleri, bir markanın, tasarımın veya fikri mülkiyet hakkının satışı, kiralanması veya imtiyaz hakkının verilmesi sonucunda elde edilen gelirler, daha önce silinen borçların ödenmesi halinde elde edilen gelirler veya tasfiye halinde elde edilen gelirler doğrudan vergilendirilir.

Diğer taraftan, mükellefin Katar'da elde ettiği gelirler sonucunda üçüncü ülkelerdeki bankalardan elde edilen faiz gelirleri de vergiye tabidir.

Katar'da iş yapan yabancı ortaklı firmalar veya yabancı firmanın Katar'da kurmuş olduğu şubeler, vergi mükellefidir. Katar'da yalnızca, Katarlıların ve KİK üyesi ülkelerin vatandaşlarının sahip olduğu işler ve şirketlerdeki hisseleri vergiden muaftır.

Diğer taraftan, Katar'da elde edilen maaş ve ücretler gelir vergisi (kişisel), sosyal sigorta kesintisi veya diğer kesintilerden muaftır.

Vergi İdaresi

Katar'da vergi idaresi, 2018 yılı 24 sayılı Kanun ile oluşturulan Genel Vergi İdaresidir. (General Tax Authority - GTA) Katar vergi sisteminde gelir gregoryen takvimi çerçevesinde hesaplanır. Bununla birlikte, mükellefler 31 Aralık dışında bir tarihte biten 12 aylık bir dönem için gelir hesaplanmasını da talep edebilirler. Mükellefin ilk vergi dönemi 12 aydan eksik veya fazla olabilir, ancak bu süre 6 aydan az veya 18 aydan fazla olamaz.

Mükellefin faaliyeti geçici ise veya 6 aydan daha kısa sürüyorsa, mükellef faaliyetinin sona eriş tarihini bir dilekçe ile vergi idaresine bildirir.

Beyanname

Vergi beyannameleri, mali yılın bitiminden itibaren 4 ay içerisinde doldurulmalıdır. Bu süre Maliye ve Ekonomi Bakanlığı'nın Vergi Dairesi'nce uzatılabilir, ancak her koşulda uzatım süresi 8 ayı aşamaz.

Vergi İdaresi ile yapılacak yazışmaların ve 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren finansal tabloların Arapça olarak hazırlanması gerekmektedir.

Verginin ödenme tarihi, beyannamenin vergi idaresince incelenip kabul edildiği tarihtir. Bununla birlikte, verginin ödenme tarihi de mükellefin gerekçeli başvurusu incelenmek suretiyle azami 8 ay ertelenebilir. İdare, söz konusu ertelenme süresinde verginin taksitler halinde ödenmesini de kabul edebilir.

Beyanname verilmemesi, mükellefe Bakanlıklar veya kamu kuruluşlarından yapılan ödemelerin durdurulması sonucunu doğurur. Diğer taraftan, 24 sayılı Kanun'a göre İdare'nin vergi ödemeyen mükellefin mallarına el koyma hakkı da vardır. İdare, vergisini ödemeyen mükellefin alacaklılarından da vergi tahsili yoluna gidilebilir.

Beyanname verilmemesi, gecikilen her gün için 500 QAR ve toplamda 180.000 QAR cezaya tabidir. Vergi ödenmesinde gecikme cezası, aylık bazda ödenecek verginin %2'si olarak hesaplanır. Gecikme cezası toplam vergi borcunu aşamaz.

Katar Maliye Bakanlığı 2014 yılından itibaren vergi yönetim sistemi (tax administration system - TAS) adıyla online bir sistem kurmuştur. Maliye Bakanlığı ile yapılacak ve beyannamelere, ödemelere, vergi kartı başvurularına, stopaj beyannamelerine ilişkin tüm yazışmaların <https://tasportal.mof.gov.qa/> adresinden ulaşılabilen yeni elektronik sistem üzerinden yapılması gerekmektedir. Genel Vergi İdaresi Dhareeba adında yeni bir online sistem üzerinde çalışmalarını tamamlamak üzeredir ve bu yeni sistemin 2020 yılı içerisinde aktif hale gelmesi beklenmektedir.

Diğer taraftan Katar'da ticari faaliyet gösteren vergi mükelleflerinin ticaret sicilinin alınmasından sonra en geç 60 gün içinde Genel Vergi İdaresine (GTA) başvurarak kayıt yaptırması ve vergi kartı alması ve her yıl bu kaydı ve kartı yeniletmesi gerekmektedir. Bu süre

zarfında sisteme kayıt olunmaması ve başvuru yapılmaması halinde 20.000 QAR ceza uygulanması söz konusu olabilmektedir.

Muhasebe Kayıtları

Mükellef kayıtlarını, vergi idaresinden aksine bir izin almadığı sürece, Katar riyali olarak tutmak zorundadır.

Vergi idaresi, mükellefin Katar'da tuttuğu muhasebe kayıtlarını inceleme hakkına sahiptir. Söz konusu dokümanların 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren Arapça tutulması gerekmektedir. Diğer taraftan dokümanların, beyannamenin vergi idaresine teslimi tarihinden itibaren 10 yıllık bir süre için muhafaza edilmesi zorunludur.

Sermayesi veya yıllık karı 100.000 QR'yi aşan her firma, mali denetçiler tarafından hazırlanmış bir mali durum raporunu da beyanname ile birlikte sunmak zorundadır. Söz konusu mali durum raporu Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na kayıtlı bir muhasebeci tarafından hazırlanmalıdır.

Beyanname ve mali durum raporu sunulduktan sonra vergi idaresi, beyannameyi inceler. Bu süreçte idarenin firmaya aydınlatıcı sorular sorma hakkı da bulunmaktadır. Bu durum özellikle ana üstlenici-taşeron ilişkisi içerisinde firmalar açısından önem taşımaktadır; genellikle bazı masraf kalemlerinin ayrıntılı açıklanması veya ücretin hesaplanması istenebilir.

Diğer taraftan idare, mükellefin beyannamesinin doğru olmadığına kanaat getirirse veya mükellef beyanda bulunmaz, muhasebe kayıtlarını sunamaz veya idare tarafından istenen bilgileri veremez ise, idare tahmini bir kar üzerinden bir değerlendirme raporu hazırlar.

Mükellef söz konusu değerlendirme raporuna 30 günlük bir süre içerisinde geçerli nedenlerle itiraz hakkına sahiptir. Mükellefin itirazı yine idare tarafından değerlendirilir. Söz konusu itiraz hakkı kullanılmazsa, idarenin hazırladığı rapor vergiye esas teşkil eder.

Bununla birlikte, mükellefin itiraz hakkını kullanmasından sonra idarece verilecek yeni karar da mükellef tarafından uygun bulunmazsa, konu Vergi Temyiz Komitesi'ne intikal eder. Diğer taraftan mükellef veya idare konuyu Vergi Mahkemesi'ne de sunulabilir.

Verginin Hesaplanması

Vergi borcu İngiliz ve Amerikan muhasebe uygulamaları temelinde, sunulan mali durum raporu çerçevesindeki karlar, amortisman giderleri ve diğer mali unsurlar göz önünde bulundurularak hesaplanmaktadır.

Genel olarak herhangi bir varlığın satışından elde edilen sermaye artışları, gelir olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Katar'da sürdürülen bir faaliyetin sonucunda elde edilen kazançlar ve söz konusu kazançlardan elde edilen gelirler ve karlar da vergiye tabidir.

Mükellef mal temini ve montajını öngören kontratının tüm değerini beyan etmek zorundadır. Mükellefin Katar dışından temin etmiş olduğu mal ve diğer hizmetlerin bedeli, geçerli dokümanlarla beyan edildiği takdirde masraf olarak kabul edilir. Faiz giderleri, ödenen kiralara,

iřgücü giderleri ve maařlar, çalıřanlara verilen iř sonu tazminatları, emeklilik sigortası giderleri, diđer vergi giderleri, vergi idaresince kabul edilen silinmiř borçlar vergiden dūřulür.

Bununla birlikte, vergilendirilen faaliyete ilişkin olmayan kişisel ve diğer giderler, vergi cezaları ve diğer mali cezalar, sigorta tarafından karşılanabilecek tüm kayıplar, arazi bedellerinde ve diğer giderlerde artışa yol açan amortisman payları ile bir Őubenin merkez ofisinin giderlerine ilişkin yaptığı harcamaların toplam gelirlerine oranının %3'ü ařan kısmı (taşeronluk giderleri, ithal edilen makine ve ekipman bedelleri, Őirketin Katar dışındaki faaliyetlerinden elde edilen gelirler dūřulür) ile eğence amaçlı yapılan harcamaların (seyahat, otel konaklama, kulüp üyelikleri) toplam gelirin %2'sini ařan kısmı vergiden dūřülemez.

Amortisman

Vergi matrahının hesaplanmasında kullanılan amortisman oranları aşağıda yer almaktadır. Beyannameye söz konusu oranların açılması halinde aşan oranlar dikkate alınmaz, söz konusu oranların aşağısında bir oran kullanıldığında ise herhangi bir hak iddia edilemez. Gelir Vergisi Uygulama Mevzuatında düz ya da normal amortisman yöntemini benimsenmiştir.

Varlıklar	Yıllık Amortisman Oranı (%)
Patent, marka vb.	15
ARGE harcamaları	20
Faaliyet öncesi giderler	50
Binalar (Ofisler, meskenler, depolar, hastaneler)	5
Prefabrik binalar	10
Yollar ve köprüler	5
Depolama tankları ve boru hatları	5
Rafinerilerde kullanılan makineler, boru hatları ve küçük tanklar	10
Delme ve yüzey düzeltme araçları	15
Otomobiller, motosikletler, çekiciler, ağır vasıtalar	20
Uçaklar	20
Deniz taşıtları	10
Ofis mobilya ve ekipmanı	15
Klimalar	25
Bilgisayar ekipmanı	33,3
Makine, teçhizat ve elektrikli aletler	20
Endüstriyel makine ve teçhizat	20
İnşaat ve yol makineleri, atölyeleri ve ekipmanları	20
İş makinelerinin bakımında kullanılan makineler	15
Bu listede bulunmayan diğer tesisler, makineler ve tıbbi ekipman	15
Pişirme ve bulaşık yıkama eşyası	20
Cam mutfak eşyası	50
Diğer malzemelerden mutfak eşyası	25

Varlıklar	Yıllık Amortisman Oranı (%)
Mefruşat ve dekorasyon malzemesi	25
Yüzme havuzu	15

Diğer Hükümler

Taşeronlar, vergi idaresinden vergi borçları bulunmadığına dair ibraname almadan, ana müteahhitlerden ve diğer kamu kurumlarından son ödeme taksitini alamazlar. Bu durum ana müteahhit için de geçerlidir. Ana müteahhit taşeronlarının ve bu firmalarla yaptığı kontratların listesini vergi idaresine iletmekle mükelleftir, söz konusu firmalarla yapılan kontratlardaki fiyat değişikliklerini de idareye bildirmek zorundadır.

Taşeronların son ödeme taksitini almak için ana müteahhit firmaya sunduğu ibranameler, ana müteahhit tarafından iş sonunda vergi idaresine sunulur.

Vergiden Muafiyet

Ekonomik faaliyetlere vergi istisnası tanınması bir Komite tarafından kararlaştırılır. İlgili komite ekonomik faaliyetleri; sanayi, tarım, ihracat, maden ve petrol, turizm, iletişim alanlarında veya Katar'ın ihtiyaç duyduğu ekonomik ve sosyal açılardan getirisi bulunan alanlarda olup olmadığına, ekonomik faaliyetin Katar'ın kalkınma planları doğrultusunda olup olmadığına ve ilgili Hükümet birimlerinden gerekli onayın alınıp alınmadığına, ulusal ekonomiye katkısı olup olmadığına bağlı olarak inceler. Söz konusu incelemede, projenin karlılığı, sürdürülen diğer projelere olabilecek katkıları, ülke içindeki kaynakların ne ölçüde kullanıldığı, projenin ödemeler dengesine olabilecek etkileri, modern teknolojilerin ülkeye getirilmesi ve Katarlılara sağlayacağı istihdam imkânları kriterleri de kullanılır.

Vergi istisnası tanınmış bir projeyi üstlenen bir müteahhit de vergi istisnasından yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilir. Bununla birlikte, vergi istisnası tanınan her mükellef de muhasebe kayıtlarını tutmalı ve mali yılın bitiminden itibaren 4 ay içerisinde kayıtlarını vergi idaresine iletmek mecburiyetindedir.

Diğer Vergiler

Katar'da stopaj uygulaması bulunmaktadır. Gelir Vergisi Kanunu kapsamında, yurtdışında yerleşik bir şirketin Katar'da verdiği bir hizmet sonucunda oluşan brüt royalty ücretleri ve teknik ücretler, brüt komisyon, faiz, brokerlik ücreti, katılım ücreti ve yönetici ücretleri %5 oranında stopaja tabidir. Kâr payı ve temettüleri ise stopaja tabi değildir. Tahakkuk eden stopaj, hizmeti alan Katarlı vergi mükellefi tarafından Vergi İdaresi'ne yatırılır.

Katar'da kurulu bulunan kamu kurumları dahil tüm kuruluşlar stopaj yükümlülüğüne tabidir, yalnızca Katar Finans Merkezinde (QFC) yer alan kuruluşlar stopaj uygulamasından muaftır.

Katar ile ülkemiz arasında 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması⁸ kapsamında stopajın iadesini talep etmek mümkün bulunmaktadır. Bu kapsamda yurt dışında yerleşik bulunan ve hizmete ilişkin ödemeyi alan tarafın Katar Vergi İdaresine başvurması gerekmektedir.

Söz konusu anlaşma kapsamında, temettüler lehtarın kamu kurumu ya da temettü ödeyen şirketin en az %20 hissesine sahip bir şirket olması durumunda %5, diğer durumlarda %10'a kadar mukim olunan devlette vergilendirilebilir. Faiz ve royalti ödemeleri ise mukim olunan devlette %10 oranında vergilendirilebilir.

Ödenen stopajın iadesi için öncelikle, Katar'da mukim ve hizmeti alan şirket tarafından Form No. (2-1) ile Katar Maliye Bakanlığına stopaja ilişkin bildirim yapılması gerekmektedir. Daha sonra yurt dışında yerleşik bulunan ve hizmete ilişkin ödemeyi alan tarafın Katar Vergi İdaresine başvurması gerekmektedir. Bu başvuru esnasında Form No. (2-3)'ün kullanılması gerekmektedir. Maliye Bakanlığınca Katar'da yerleşik firmalarca Form No. (2-1) ile yapılacak stopaj bildirimlerinin online olarak yapılmasına ilişkin sirküler yayımlanmıştır.

Katar'da stopaj ve kurumlar vergisi dışında kişisel vergiler, KDV, satış vergisi, emlak vergisi yoktur. Körfez İşbirliği Konseyi üyeleri arasında ortaklaşa kararlaştıracakları bir oranda KDV uygulamaya konulması konusunda bir uzlaşma bulunmaktadır. Bu kapsamda, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE); 1 Ocak 2019 itibarıyla da Bahreyn'de %5 oranında uygulanan KDV yürürlüğe girmiştir. Benzer şekilde Katar'ın da Ocak 2018 itibarıyla KDV uygulamaya başlaması beklenmekteydi, ancak 5 Haziran 2017 tarihinde Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır tarafından Katar'a karşı uygulanmaya başlayan blokaj sonrasında Katar'ın KDV uygulamaya başlayacağı tarih belirsizliğe girmiştir. KDV uygulamasının 2020 yılında yürürlüğe girip girmeyeceğine ilişkin Katar Maliye Bakanlığı tarafından bir açıklama yapılmamıştır.

Diğer taraftan, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren tütün ürünleri, enerji içecekleri ve bazı özel ürünlerde (alkollü içecekler ve domuz ürünleri) %100, gazlı içeceklerde ise %50 oranında satış vergisi uygulaması başlatılmıştır. Bu verginin uygulaması da Genel Vergi İdaresi (GTA) tarafından yapılmaktadır. Söz konusu kurumun ilerleyen dönemde yürürlüğe girmesi muhtemel katma değer vergisine ilişkin olarak düzenleyici ve tahsilattan sorumlu kuruluş olması beklenmektedir.

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

2002 yılı 24 sayılı Emeklilik ve Emekli Maaşı Kanunu Katar'daki sosyal güvenlik uygulamalarına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Ancak söz konusu Kanun'da belirtildiği üzere sosyal güvenlik uygulamaları yalnızca Katar vatandaşı çalışanları kapsamaktadır. Yabancı uyruklu çalışanlar için herhangi bir emeklilik uygulaması ya da sosyal güvenlik ödemelerine yönelik bir zorunluluk bulunmamaktadır.

2004 yılı 14 sayılı İş Kanunu'nun 54. maddesi uyarınca, işverenler, işçinin hizmetinin sona ermesi halinde, bir yıl veya daha fazla çalışmış işçiye işçinin diğer alacaklarının yanı sıra iş sonu

⁸ Anlaşma metnine ulaşmak için:

https://gib.gov.tr/sites/default/files/uluslararasi_mevzuat/TURKCE_METIN/KATAR_REV.pdf

tazminatı öder. İş sonu tazminatı her bir çalışma yılı için üç haftalık ücretten az olmamak koşuluyla taraflar arasında mutabakat ile tespit edilir. İşçi yıla tamamlanmayan aylar için de toplam istihdam süresine oranlama yoluyla tespit edilecek iş sonu tazminatını hak eder.

Diğer taraftan, Katar'da oturumu bulanan herkes devletin sağlık sisteminden ücretsiz yararlanma hakkına sahiptir.

Potansiyel Yatırım Alanları

Dünyayı etkisi altına alan korona virüs salgını nedeniyle IMF tarafından Katar ekonomisinin 2020 yılındaki büyüme tahmini %2,6 seviyesinde artıştan, %-4,3 oranında küçülmeye revize edilmiştir. Diğer taraftan, 2019 yılında %0,4 olan bütçe fazlasının GSMH'ye oranının 2020 yılında %5,2'ye yükselmesi beklenmektedir.

Ülkede inşaat sektörünün 2020 yılında da büyümesi ancak yeni yatırımlardan ziyade halihazırda belirlenmiş projelerin tamamlanması niteliğinde çalışmalar yapılması beklenmektedir.

Hizmetler sektörünün ise büyük bir küçülmeye gitmesi söz konusudur. AVM, ve diğer mağazaların, restoran ve kafelerin, otellerin, döviz bürolarının, banka şubelerinin önemli bir bölümünün harcamaların önemli oranda arttığı Ramazan ayı da dahil olmak üzere en az 2 kapalı kalacak olması bu sektörde bulunan firmaları olumsuz etkilemiştir.

Turizm sektörü, Katar ve komşuları arasında yaşanan diplomatik krizden özellikle etkilenen sektörlerden biri olmuştur. Buna karşılık olarak Katar 2017 yılında 80 ülkenin vatandaşlarına vizesiz seyahat imkânı sağlayarak, turizm sektörünü canlandırma yolunda bir adım atmıştır. 2017 yılı ilk çeyreğinde, %70 civarında olan 4 ve 5 yıldızlı otellerdeki doluluk oranlarının aradan geçen yaklaşık iki yılda %55 seviyesine kadar gerilediği ancak 2019 yılı Şubat ayına gelindiğinde sırasıyla %68 ve %64 oranına yükseldikleri görülmektedir. Ancak daha önce belirtildiği gibi 2020 yılının ilk çeyreği sonrasında ülkeye girişlerin durdurulmuş olması bu sektörü olumsuz olarak etkilemektedir.

Katar'ın LNG üretimini 2024 yılında 110 milyon tona sonrasında 2027'de 127 milyon tona çıkarma hedefi doğrultusunda 6 adet mega LNG train (doğal gaz sıvılaştırma tesisi) kurulması söz konusudur. Korona virüs salgını nedeniyle ihale sürecindeki yaşanan gecikmeler yeni doğalgaz tesislerinde üretime başlanmasının 2025 yılına ertelenmesine sebep olacaktır. Ancak, bu projede bir aksama söz konusu değildir.

Devletin gaz ve petrol şirketi Qatar Petroleum, ülkenin enerji ve hidrokarbon sektöründe tedarik zincirini yerelleştirmek üzere Tawteen adında bir program başlatmıştır. Bu programın amacı, ülkede sürdürülebilir ve rekabetçi yerel tedarikçilerin oluşmasını ve bu sayede büyümenin artmasına ve ekonominin hidrokarbon bağımlılığının azaltılarak çeşitlenmesine destek olmaktır. Söz konusu program yabancı yatırımcıların da katılımına açık olup, dijital teknolojiler, mühendislik hizmetleri, bakım onarım işleri, su altı işleri, kimyasal ve metaller, hafif ekipman bu program kapsamında yatırım yapılabilecek alanlardandır. Program dahilindeki fırsatlara ve katılım şartlarına ilişkin bilgilere www.tawteen.com.qa ulaşılabilir.

Diğer taraftan, dünyayı etkisine alan salgının etkilerinin azalması sonrasında, ülkede devam eden büyük inşaat projeleriyle, artan nüfusla ve Körfez ülkeleri ile yaşanan diplomatik kriz nedeniyle geleneksel olarak bu ülkelerden temin edilen ürünlerin piyasaya girmesinin zorlaşması ile de bağlantılı olarak özellikle:

- hızlı tüketim malları üretimi (kâğıt, plastik ürünleri, temizlik malzemeleri)
- gıda ürünleri üretimi (süt ürünleri, temel gıda maddeleri)
- tarım sektörü (seracılık, kümes hayvancılığı, kültür balıkçılığı, yem üretimi)
- HORECA sektörü
- sağlık sektörü,
- yapısal çelik imalatı,
- polimer bazlı üretim yapılan alt sanayi kolları,
- alüminyum bazlı alt sanayi kolları
- eğitim sektörü,
- bilgi teknolojileri ve yazılım sektörü

Katar'da yatırım yapılabilecek alanlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

Genel

2019 yılı 1 sayılı Yabancı Sermaye Kanununun 2. maddesine göre Katarlı olmayan yatırımcılar Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından çıkarılacak uygulama mevzuatına uygun olmak kaydı ile ekonominin her alanına %100 yabancı sermaye ile dahi yatırım yapabilme ve tüm sektörlerde %100 hissesi kendilerine ait bir şirket kurma hakkına sahiptir. Diğer taraftan, yatırım öncesi Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bünyesinde kurulacak ilgili otoriteye izin talebinde bulunulması gerekmektedir.

Ancak, Kanunda belirtilen söz konusu uygulama mevzuatı halen yayımlanmamıştır. Halihazırdaki uygulamada, yürürlükten kalkan 2000 yılı 13 sayılı Yabancı Sermaye Kanunu 2. maddesinde belirtildiği gibi yabancı yatırımcılar, ekonominin her sektöründe bir veya daha fazla sayıda Katarlı ortakla birlikte şirket kurabilmekte, ancak söz konusu şirketlerde yabancı sermaye oranı %49'u aşmamaktadır.

Bununla birlikte, ülkenin kalkınma politikalarına uygun bir biçimde tarım, sanayi, sağlık, eğitim, turizm, teknik danışmanlık, bilgi teknolojileri, kültür hizmetleri, spor hizmetleri, eğlence hizmetleri, dağıtım hizmetleri ve enerji, maden ve diğer doğal kaynakların geliştirilmesi ve işletilmesi yatırımlarında Ticaret ve Sanayi Bakanının izni ile yabancı yatırımcılara uygulanan %49'luk kısıtlamaya istisna getirebilmekte ve %100 yabancı sermayeli firma kurulmasına izin verebilmektedir. Bu başvuru için kullanılabilir formular ve detaylı bilgiler Ticaret ve Sanayi Bakanlığı internet adresinde yer almaktadır.⁹

⁹ <https://invest.gov.qa/forms-2/>

Söz konusu istisna için yerel hammaddelerin optimum ölçüde kullanımını sağlayacak, ihracata dönük, yeni bir ürünün üretilmesini veya modern bir teknoloji kullanımını sağlayacak, uluslararası önemde bir sanayi kolunun ülkede yerleşimini sağlayacak ve yerel işgücünün yetiştirilmesine önem veren projelere öncelik verileceği de belirtilmektedir.

Katar'da %100 yabancı sermayeli şirket kurulması ayrıca, Katar Serbest Bölge Otoritesi tarafından işletilecek serbest bölgelerde ve serbest bölge statüsünde bulunan Katar Bilim ve Teknoloji Parkı ve Katar Finans Merkezinde mümkün bulunmaktadır.

2019 yılı 1 sayılı Yasa ile yabancı yatırımcıların bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde yatırım yapması yasaklanmıştır. Diğer taraftan, bazı firmalara Bakanlar Kurulu Kararı ile istisna getirilmesi mümkün bulunmaktadır. Buna ilaveten, yabancı yatırımcıların ticari acentelik faaliyetlerinde bulunması da yasaklanmıştır. Yasaklanan sektörler Bakanlar Kurulu Kararı ile yenileri eklenebilecektir.

Bakanlık onayladığı takdirde yabancı yatırımcılar halka açık firmaların da %49 hissesine kadar sahip olabilir. Diğer taraftan, Bakan'ın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun onayı ile daha fazla hisseye de sahip olabilmektedirler.

Yabancı yatırımlara ilişkin yasanın 25. Maddesi hükmüne istinaden devlet ile yapılan imtiyaz anlaşması ya da özel bir anlaşma aracılığıyla doğal kaynakların çıkarılması, kullanılması ya da yönetimi konusunda faaliyet gösteren yatırımlar bu yasa kapsamında yer almamaktadır. Yasa hükümlerinin, söz konusu imtiyaz anlaşması ile çelişmediği haller istisna tutulmuştur.

Aynı şekilde, kamu kurumları tarafından tek başına ya da yabancı ortaklarla kurulan ve kamunun en az %51 ortak olduğu veya Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından uygun görülmüş olan ve kamu payının %51'den daha az olduğu yabancı ortaklı şirketler bu yasa kapsamında yer almamaktadır.

Yabancı Sermaye Kanunu'nun 5. maddesi, bir kamu hizmetinin verilmesini veya bir kamu yatırımından yararlanılmasını kolaylaştıracak bir kontrat üstlenen yabancı firmalara (kamu tarafından açılan müteahhitlik projeleri dâhil), söz konusu kontratı ifa etmekle sınırlı kalacak şube açma izni verilebileceğini öngörmektedir.

Yabancı yatırımcıların %100 yabancı sermayeli bir şirket kurmalarına ilişkin gerekli dokümanlara, sürece ilişkin bilgilere ve başvuru formlarına Ticaret ve Sanayi Bakanlığının web sitesinden ulaşmak mümkündür.¹⁰

Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri

Katar'da yabancıların gayrimenkul alanında yatırım yapmasına ya da gayrimenkulden faydalanmasına ilişkin kurallar 2018 yılı 16 sayılı Katarlı Olmayanların Gayrimenkul Edinmelerini ve Kullanımlarını Düzenleyen Kanun ile düzenlenmiştir. Bu Kanun'un uygulanmasına ilişkin düzenleme ile yabancı yatırımcıların satın alabileceği gayrimenkul

¹⁰ <https://invest.gov.qa/international-investor/>

kapsamında; ofis, dükkân, konut olarak kullanılacak daire ya da villa ve bazı alanlardaki konut projeleri yer almaktadır.

Anılan yasa son dönemde geliştirilen 10 stratejik bölgede (Qatifiya'da West Bay bölgesi, Pearl, Al Khor bölgesi, Al Qasar yönetim bölgesi, Al Dafna yönetim bölgesi, Onaiza yönetim bölgesi, Al Wasil, Kharji, Jabal Thabileb yatırım bölgesi ve Rawadat Al Jahaniyah yatırım bölgesi) yabancılara getiri garantili tam mülkiyet sahibi olma imkanı sağlamaktadır.

Söz konusu yasa ilave 16 bölgede Katarlı olmayan yatırımcıların kullanım hakkı edinmesine imkân verecek şekilde düzenlenmiştir. Bu bölgelerde yatırımcılar, yasa ile belirlenecek kurallar çerçevesinde bu alanların 99 yıllık kullanım hakkına sahip olabilecektir. Söz konusu bölgeler; Musheireb, Farej Abdul Aziz, Doha Al Jadida, Old Ghanem, Riffa, Al Hathey, Al Ateeq, Salta, Fareej Bin Mahmoud 23, Al Khail, Mansoura, Fareej bin Dirham, Najma, Um Guilinah, Al Khalifat, Al Sadd, New Al merqab ve Freej El Nasr ve havalimanı bölgesi olarak belirtilmiştir. Yeni yasa yatırım fonlarının da emlak alanında yatırım yapmasına izin vermektedir. Diğer taraftan, Katar Devletince hazırlanmakta olan bir mevzuat taslağı kapsamında Katar'a hizmetleri bulunmuş ve ülkede yaşamaya devam etmek isteyen kişilerin 200.000 \$ değerinde gayrimenkul edinmeleri durumunda geçici oturma hakkı kazanması mümkün olabilecektir. Diğer taraftan, gayrimenkulün değerinin 1 milyon \$ ve üzerinde olması ve diğer bazı şartların sağlanması halinde yatırımcıların kalıcı oturma hakkı alması mümkün olabilecektir. Kalıcı oturma izni devletin sağlık ve eğitim hizmetlerinden faydalanma hakkı ve ekonomik aktivitelerde yatırım hakkı sağlamaktadır.

Yabancı Sermaye Kanunu hükümlerine göre, yabancılar gerçekleştirecekleri ekonomik içerikli projeler çerçevesinde ihtiyaç duydukları arazileri kiralama ya da intifa hakkı sözleşmeleri ile temin edebilmektedir. Yabancı yatırımcılar, söz konusu yatırımlarını Katarlı veya diğer yabancı yatırımcılara devretme hakkına da sahiptirler.

Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık

2019 yılı 1 sayılı Yabancı Sermaye Yasası ile yabancı yatırımcıların bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde yatırım yapması yasaklanmıştır. Diğer taraftan, bazı firmalara Bakanlar Kurulu Kararı ile istisna getirilmesi mümkün bulunmaktadır. Buna ilaveten, yabancı yatırımcıların ticari acentelik faaliyetlerinde bulunması da yasaklanmıştır. Yasaklanan sektörlere Bakanlar Kurulu Kararı ile yenileri eklenebilecektir.

Bakanlık onayladığı takdirde yabancı yatırımcılar halka açık firmaların da %49 hissesine kadar sahip olabilir. Diğer taraftan, Bakan'ın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun onayı ile daha fazla hisseye de sahip olabilmektedirler.

Anılan yasa, Katar'da kamu ihaleleri çerçevesinde iş yapan yabancı firmaların aşağıdaki düzenlemeler çerçevesinde hareket etmesi gerektiğini belirtmektedir:

- Sözleşme şartları firmanın Katar'daki şubesi tarafından yerine getirilmeli ve sözleşme bir kamu kurumu ya da kamu kuruluşu ya da kamunun ortak olduğu bir firma ile yapılmış olmalıdır.
- Yabancı firma şubesinin ticari kaydı bulunmalı ve bu kaydın alınan ihale sonrasında, ancak sözleşme imzalanması öncesinde yapılması gereklidir.
- Yabancı firmalar kamu kurumlarının koyduğu diğer şartları da yerine getirmeli, lisanslarını ve sözleşmelerini kamu sözleşmesi kapsamındaki iş süresince yenilemeli ve gerekli işleri yapabilmelerini sağlayacak izinleri yürürlükteki yasalar çerçevesinde edinmelidir.

Katar'daki şirketlerin kuruluş ve yapılarını düzenleyen 2015 yılı 11 sayılı Ticari Şirketler Kanunu kapsamında Katar'da faaliyet gösterecek şirketler; joint liability company (ortak sorumluluk şirketi), limited partnership (sınırlı ortaklık), joint venture company (ortak girişim şirketi), public shareholding company (halka açık ortaklık şirketi), private shareholding company (özel ortaklık şirketi), partnership limited by shares (hisselerle sınırlı ortaklık), limited liability company (limited şirket) olarak sınıflandırılmıştır.

Bununla birlikte, joint-venture ve limited şirketler dışında, yabancıların Katar'da şirket kurmalarında ve kurabilecekleri şirket türlerinde çeşitli kısıtlamalar bulunmaktadır. Diğer taraftan, söz konusu Kanunun 207. maddesi çerçevesinde Katar hükümeti ya da kamu kurumları kanunda yer alan belirli kısıtlamalara uymaksızın private shareholding company (özel ortaklık şirketi) kurma imkanına sahip bulunmaktadır. Bu kapsamda esas itibarıyla Katar'da devlet tarafından verilen imtiyazlar çerçevesinde petrol ve gaz sahalarında faaliyet gösteren şirketler ve Hükümet ile özel sektörün birlikte kurdukları proje bazlı şirketler yabancı sermaye mevzuatı dışında bulunmaktadır.

Vergi Hukukunda Ayrımcılık

Katar Vergi Sistemi 2009 yılında çıkarılan 21 sayılı Kanun çerçevesinde düzenlenmektedir. Katar'da iş yapan yabancı ortaklı firmalar veya yabancı firmanın Katar'da kurmuş olduğu şubeler, vergi mükellefidir. Ancak Katar vatandaşlarının ve KİK üyesi ülkelerin vatandaşlarının sahip olduğu şirketler ve yabancı ortaklarla kurdukları şirketlerde yer alan hisseleri vergiden muafır.

Yabancıların Serbest Dolaşımı

Katar'da 2016 yılının sonuna kadar kefalet-sponsor sistemi bulunmaktaydı. Yabancı ülke vatandaşlarının Katar'da oturma ve çalışma izinleri almaları ancak kefilleri kanalıyla mümkün olabilmekteydi. 14 Aralık 2016 tarihinde Yabancıların Giriş, Çıkış ve İkametine İlişkin 2015 yılı 21 nolu Kanun (Law No. 21 of 2015 On the Entry, Exit, and Residency of Foreign Nationals) yürürlüğe girmiş ve 2009 tarihli ve aynı isimli yasa yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni yasa ile yabancı çalışanların ülkeye giriş-çıkış ve ikametlerine ilişkin yasadaki işçi lehine yeni düzenlemeler içeren bir değişiklik yapılmıştır.

Daha önce yabancı çalışanların yurtdışına çıkışları ancak işverenin bir çıkış vizesi vermesi ile mümkün olurken, yeni düzenleme ile işverene önceden bildirimde bulunmak kaydıyla işçiler yurtdışına çıkabilmektedirler. Firmalar çalışanlarının yalnızca kritik pozisyonlarda bulunan

%5'inin yurtdışına çıkışı için vize verme hakkına sahiptir. Yurtdışına çıkışı işverenin vizesine tabi olan bu %5'lik çalışanların isimlerinin Katar İçişleri Bakanlığına bildirilmiş olması gerekmektedir. İşverenin işçinin talebini reddetmesi halinde ise yabancı çalışan 'Çıkış İzinleri İhtilaf Komitesi' ne başvurma hakkına sahip bulunmaktadır. Söz konusu Komite ise bu yöndeki bir talebi 3 gün içinde cevaplamak durumundadır.

Buna ilaveten, işverenlerin yabancı ülkelerden gelen çalışanlara ülkelerini terk etmeden önce Katar'daki çalışma koşullarını düzenleyen ve imzaladıkları kontratın orijinal nüshasını sağlaması zorunluluğu getirilmiş olup, bu kontratların işçiye vize alınması öncesinde ilgili Bakanlık tarafından onaylanması gerekmektedir.

Yabancı çalışanlarca, 2015 yılı 21 sayılı Kanun çerçevesinde sabit süreli iş sözleşmelerinin şartlarını yerine getirmişlerse başka bir işte çalışmak için ilk işverenin iznini alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Süresiz sözleşmesi bulunanların ise 5 yıllık hizmeti tamamlamış olmaları şartı ile ilk işverenin iznine ihtiyacı bulunmamaktadır.

Katar'a çalışmak için gelen yabancılar geçici çalışma vizesi ile giriş yaparlar. Akabinde, Medical Commission'da kan grupları tespit edilir, göğüs röntgenleri çekilir ve fiziken çalışabilirlikleri tespit edilir. Söz konusu sağlık testlerinin ardından parmak izleri alınır ve oturma-çalışma izni almak için İçişleri Bakanlığı'na başvuruda bulunulur.

Diğer taraftan, ülkede çalışma izni alan yabancılar, aylık ücretleri 7.000-10.000 Katar riyali arasındaysa (yaklaşık 2.000-2.750 ABD doları) konaklamaları işverenleri tarafından karşılanmak koşuluyla; 10.000 Katar riyalinin üzerindeyse de başka bir şarta gerek olmaksızın ailelerini Katar'a getirebilmekte ve onlara sponsor olabilmektedirler. Ülkede kadınların işe alınmasında bir kısıtlama bulunmamaktadır. Ayrıca, kadın çalışanlar da kriterleri karşıladıklarında, eşlerinin kefaletini alabilirler.

Yabancı çalışan ülke dışında 6 aydan fazla kalamaz. Katar dışında 6 ay geçiren yabancı çalışan, çalışma ve oturma izninin geçerliliği 60 günden fazla ise, belirli bir ücret ve sponsorunun başvurusuyla tekrar giriş yapabilir. Yeni yasa bu uygulamaya da önceden yetkili birimlerden giriş izni alınmış olması şartı ile istisna getirmektedir.

Katar 2017 yılı Kasım ayı içerisinde ilk defa geçici olarak 750 Katar riyali (195 ABD doları) asgari ücret belirlemiştir. Söz konusu açıklamayı yapan İdari Kalkınma, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanı, geçici asgari ücretin derhal yürürlüğe gireceğini ve kalıcı bir asgari ücret belirlenmesi için çalışmaların devam ettiğini, yapılacak inceleme sonrasında bu ücretin artabileceğini ve aylık 750 KR altındaki sözleşmelerin Bakanlıkça onaylanmadığını ifade etmiştir.¹¹

Yatırım Teşvik Mevzuatı

Katar'da yabancı yatırımcıların pazara girişine ilişkin hususlar 2019 yılı 1 sayılı Yabancı Sermayenin Ekonomik Aktiviteye Yatırımının Düzenlenmesi Kanunu (Law On Regulating Non-Qatari Capital Investment in the Economic Activity - Yabancı Sermaye Kanunu) ile düzenlenmektedir. Bu Kanun ile 2000 yılı 13 sayılı Yabancı Sermaye Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. (Participation of Non-Qatari Capital Law).

¹¹ <http://www.qatar-tribune.com/news-details/id/96460>

Söz konusu Kanunun yanı sıra, Serbest Bölge İdaresini kuran, 2017 yılı 12 sayılı Yasama Kararı ile değişik, 2005 yılı 34 sayılı Kanun; bir teknoloji serbest bölgesi olarak Katar Bilim ve Teknoloji Parkının kurulmasını öngören 2004 yılı 36 sayılı Kanun, bir finans serbest bölgesi olarak Katar Finans Merkezinin kurulmasını öngören 2005 yılı 7 sayılı Kanun ile 2006 yılı 27 sayılı Ticaret Kanunu, söz konusu yabancı sermaye mevzuatının diğer halkalarını oluşturmaktadır.

Katar Ticaret ve Sanayi Bakanlığının Yatırım Geliştirme Dairesi de ülkede yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar için destek sağlamaktadır. Söz konusu Daire tarafından, yabancı yatırımcılara Katar'ın sunduğu teşviklere ilişkin olarak bir rehber de hazırlanmış durumdadır.¹²

2019 yılı Temmuz ayında ise Katar Yatırım Destek Ajansı (The Investment Promotion Agency of Qatar – IPAQ) kurulmuştur. IPAQ, yukarıda sayılan serbest bölgeler ve Ticaret ve Sanayi Bakanlığının çalışmalarını koordine eden bir şemsiye örgüt olarak faaliyet göstermektedir.

Bu çerçevede, Katar yabancı sermaye mevzuatı, yabancı yatırımcılara kambiyo kontrolü olmaksızın döviz transferi imkânı sağlamakta, ülkede özellikle imalat sektöründe yapılacak yatırımlarda ucuz enerji, arazi tahsisi, projede kullanılan makine ve ekipman ithalatında gümrük vergisi istisnası gibi teşvikler sunmaktadır.

Yabancı sermaye mevzuatı kapsamında yatırımcılara projelerini gerçekleştirmeleri için kiralama ya da intifa hakkı yoluyla kullanabilecekleri arazi tahsisi yapılabilecektir.

Buna ilaveten, yabancı yatırımcı proje kurulumu, işletmesi ve genişletmesi kapsamında gerekli teçhizatı ithal edebilecektir. Yabancı yatırım projelerinin kurulumu için gerekli makine teçhizatı ithalatı gümrük vergisinden muaf tutulacaktır. Sanayi alanındaki yabancı yatırım projeleri kapsamında üretimde kullanılmak üzere ithal edilen ve yurtiçi piyasada bulunmayan hammadde ve yarı mamul gümrük vergisinden muaf olacaktır.

Gelir vergisi kanununda belirtilen şartlara uymak kaydıyla yabancı yatırımcıların projelerinin gelir vergisinden muaf tutulması söz konusudur.

Yabancı sermaye yatırımlarının kamulaştırılması veya benzeri bir uygulamaya tabi tutulması mümkün bulunmamaktadır. Ancak, kamu yararı olması, makul bir bedel karşılığında ve ayrımcılık söz konusu olmadan gerçekleştirilmesi ve Katar vatandaşlarına uygulanan aynı kuralların geçerli olması durumu istisnadır.

Yabancı yatırımcı sermayesini Katar içine ya da dışına herhangi bir gecikme olmaksızın transfer etme hakkına sahiptir. Bu transfer işlemlerine, satış hasılatı, sermayesinin bir kısmı ya da tamamını likidite etmesinden kaynaklı gelirler, anlaşmazlıkların çözümü sonrası edinilen gelirler ve tazminat dahildir.

Yabancı yatırımcı sermaye payını başka bir yatırımcıya devredebilir ya da sermaye ortaklığı söz konusu ise payından yerel ortağı lehine feragat edebilir. Bu gibi durumlarda, yeni yatırımcının projeyi aynı şekilde devam ettirdiği ve önceki yatırımcının hak ve yükümlülüklerini sahiplendiği varsayımı altında yatırım bu yasa kapsamında yer almaya devam edecektir.

¹² <https://invest.gov.qa/324-2/>

İşgücü hususundaki anlaşmazlıklar hariç tutulmak üzere, yabancı yatırımcı üçüncü kişilerle anlaşmazlıkların, tahkim yoluyla ya da başka bir uyuşmazlık çözme yoluyla çözüme kavuşturulmasını seçebilir.

Yabancı yatırımcıların %100 yabancı sermayeli bir şirket kurmalarına ilişkin gerekli dokümanlara, sürece ilişkin bilgilere ve başvuru formlarına Ticaret ve Sanayi Bakanlığının web sitesinden ulaşmak mümkündür.¹³

Katar Kalkınma Bankası da özel sektör firmalarına uygun faizli kredi imkanları sunmaktadır.¹⁴

Katar'daki Doğrudan Yabancı Yatırım Verileri

UNCTAD verilerine göre 2021 yılında ülkeden 47,7 milyar dolar tutarında doğrudan yabancı sermaye çıkışı olmuştur. 2020 yılında Katar'da stok yabancı sermaye yatırımı 28,6 milyar dolar seviyesindeyken 2022 yılında 27,5 milyar dolara gerilemiştir.

¹³ <https://invest.gov.qa/international-investor/>

¹⁴ www.qdb.qa

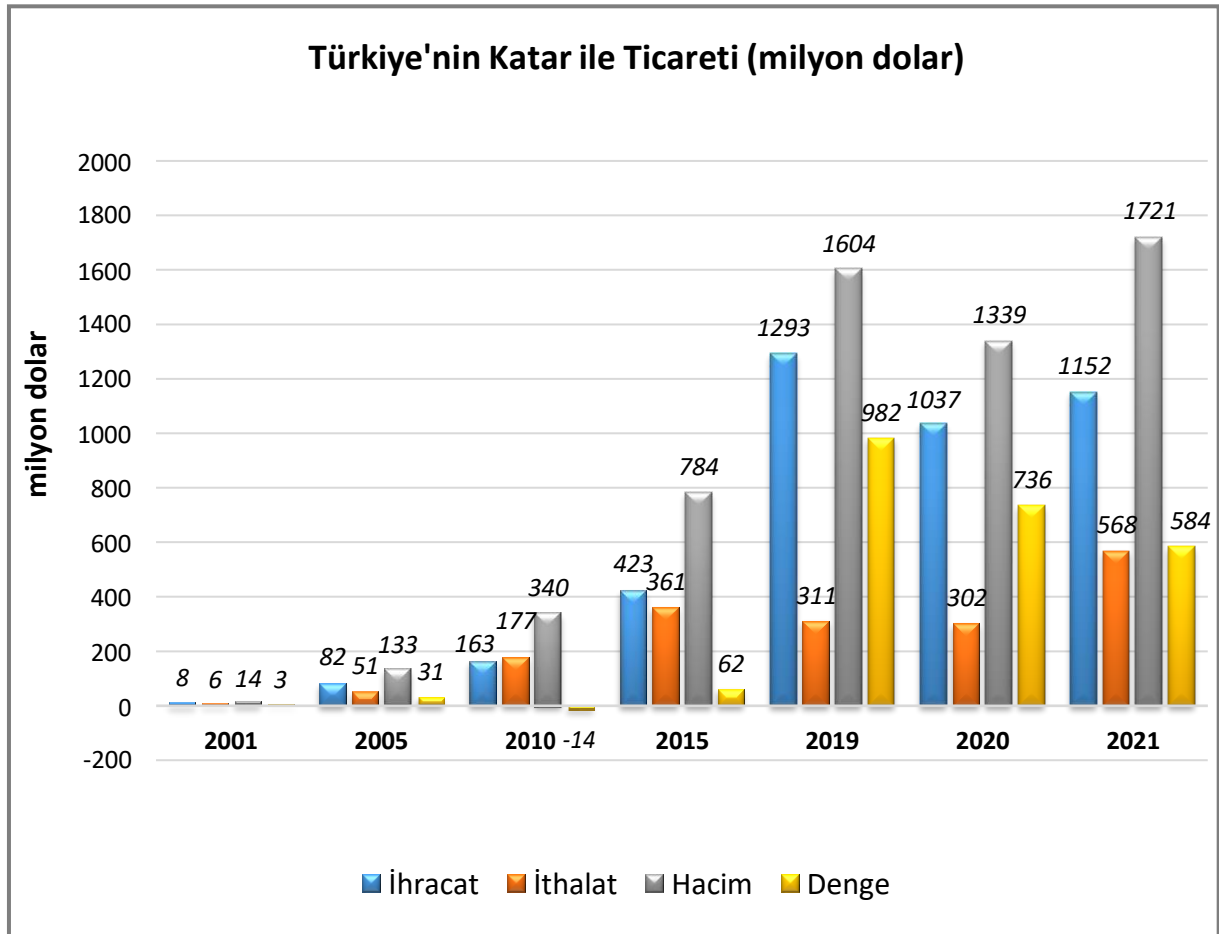
5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Ülkede yabancı yatırımcı için potansiyel arz eden en önemli sektör müteahhitliktir. Katar'da önümüzdeki yıllar için planlanan 200 kadar yatırım projelerinin toplam tutarı yaklaşık 200 milyar \$ düzeyindedir. Bunun % 43'ü altyapıya giderken, kalanı sağlık ve eğitim sektörleri için kullanılacaktır. Sektörde Türk firmalarının en önemli rakipleri İtalya, Almanya, İngiltere ve Çin firmalarıdır. Pazarın küçük olması ve inşaat sektöründe yoğunluklu olması rekabeti beraberinde getirmektedir.

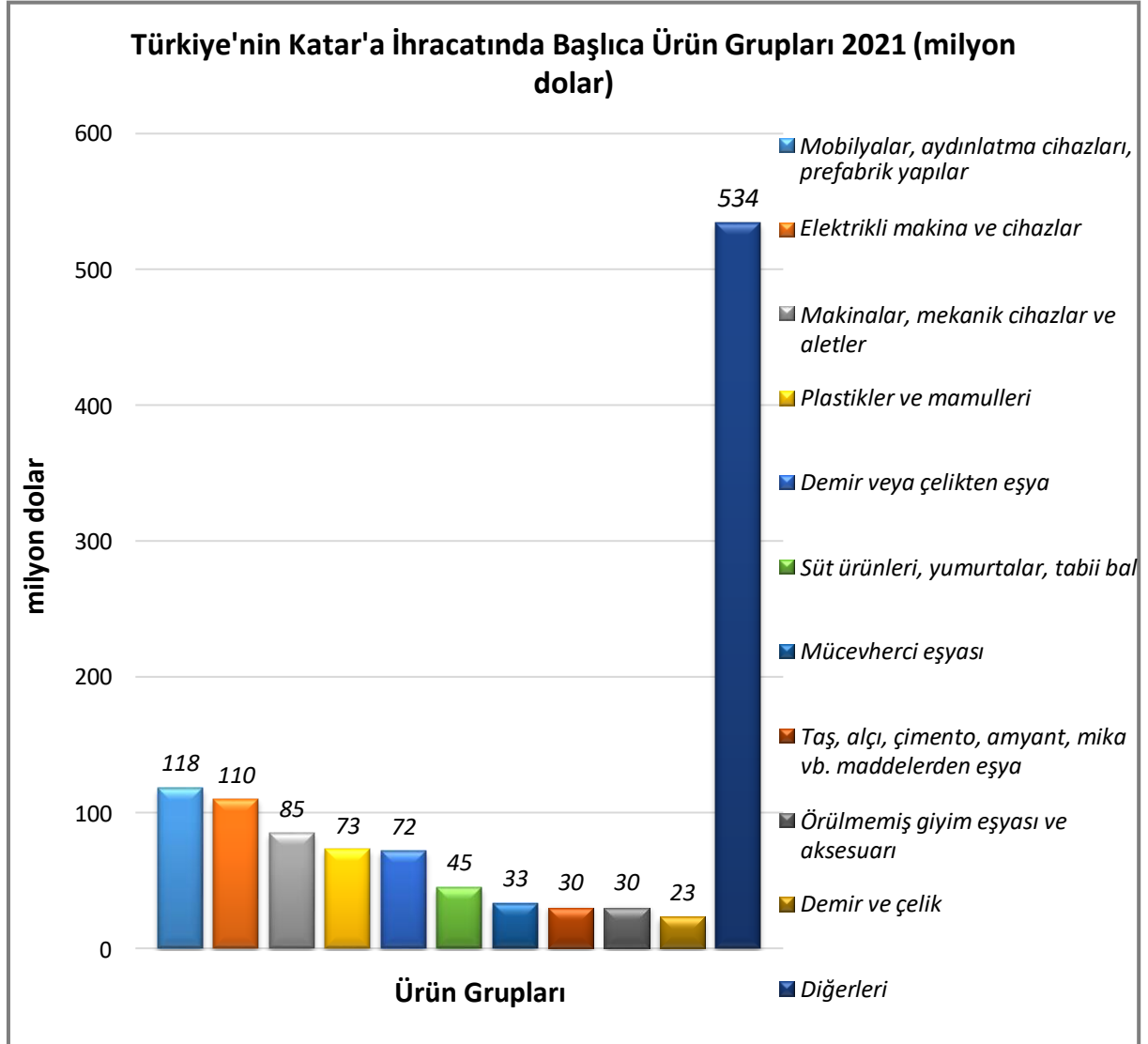
Türkiye ve Katar arasında ikili ticaret hacmi son yıllarda hızla artmıştır. 2017 yılında ise Katar'a olan ihracat %48 oranında artarak 649 milyon dolar olmuştur. Katar'a Suudi Arabistan'ın önderliğinde uygulanan ekonomik ve siyasi ambargo nedeniyle, Katar ihracat konusunda Türkiye'ye yönelmiştir. 2018 yılında da ihracat bir önceki yıla göre %69 artarak 1,1 milyar dolara yükselmiş, dış ticaret hacmi de 1.4 milyar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında ise Katar'a olan ihracatımız 1.2 milyar dolar olmuştur. Türkiye-Katar dış ticaret hacmi 2020 yılında 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında Katar'a olan ihracatımız pandemi nedeniyle 1 milyar dolara gerilemiştir. 2021 yılında ise 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye-Katar Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

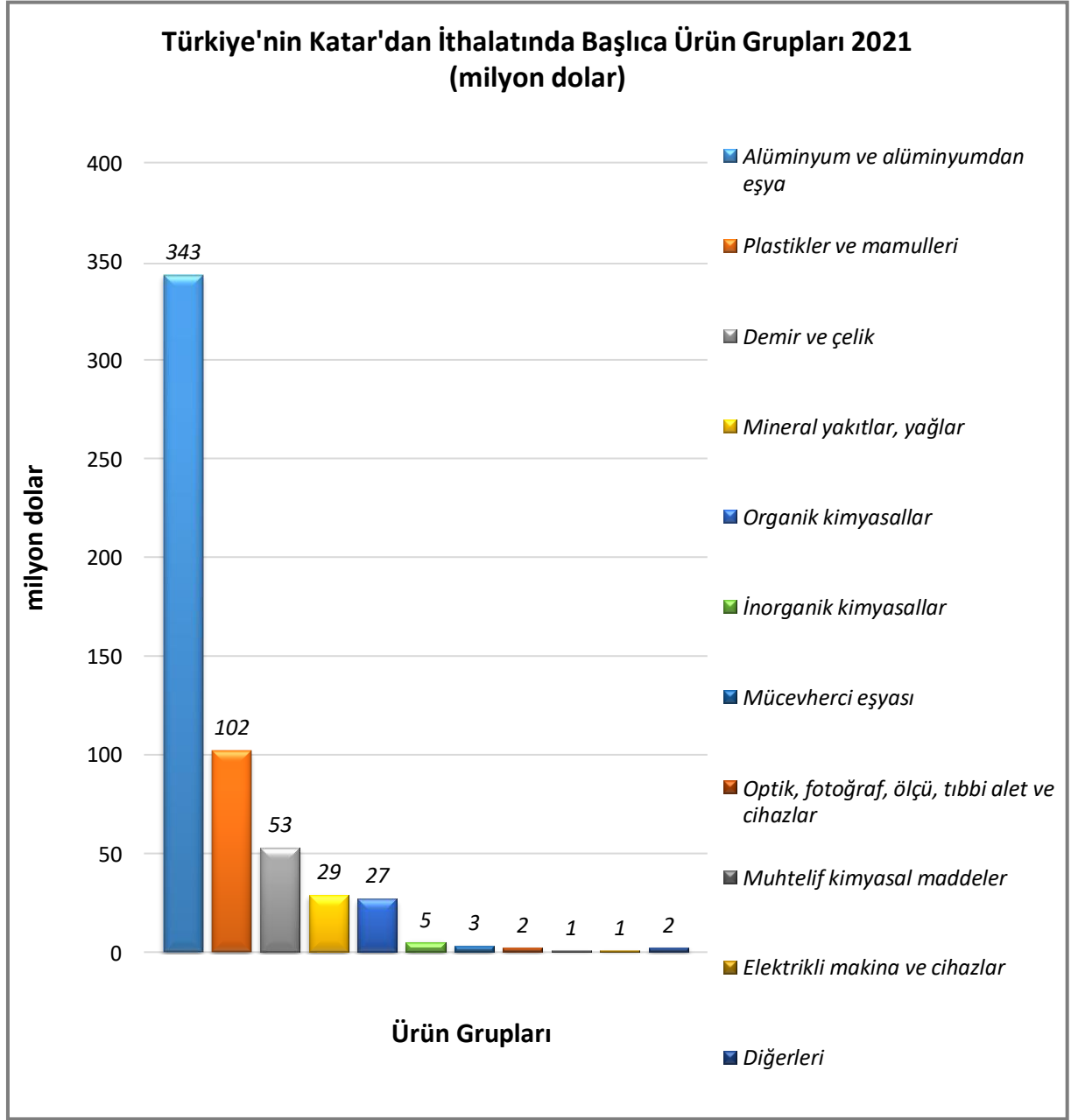
Türkiye'nin Katar'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Katar'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Katar'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			72 934 956	51 504 158	77 843 842	100	51,1
1.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	45 110 914	0	37 966 385	48,8	100
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	12 411 487	7 253 522	17 599 998	22,6	142,6
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 079 058	0	10 359 965	13,3	100
4.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	0	0	2 357 975	3	100
5.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	0	0	2 158 593	2,8	100
6.	7601	İşlenmemiş alüminyum	0	0	1 607 509	2,1	100
7.	2804	Hidrojen, asal gazlar ve diğer ametaller	0	0	647 056	0,8	100
8.	2903	Hidrokarbonların halojenlenmiş türevleri	0	0	548 037	0,7	100
9.	2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	223 442	32 286	490 950	0,6	1420,6
10.	2901	Asiklik hidrokarbonlar	0	0	448 987	0,6	100
11.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	0	0	345 411	0,4	100
12.	2814	Saf amonyak veya amonyak sulu çözeltileri	0	0	318 622	0,4	100
13.	3817	Karışım halinde alkalibenzenler, alkalinaftalenler	134 266	108 097	139 146	0,2	28,7
14.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	128 637	0,2	100
15.	8411	Turbojetler, turbopropeller ve diğer gaz türbinleri	0	0	111 998	0,1	100

Kaynak: Trademap

EK-2: Katar'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% , 2021)	Değişim (% , 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			29 178 065	25 834 886	25 629 742	100	-0,8
1.	8703	Otomobiller	1 093 190	792 202	1 341 248	5,2	69,3
2.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	1 949 881	1 897 230	1 248 785	4,9	-34,2
3.	7113	Mücevherci eşyası ve	415 908	369 299	742 070	2,9	100,9
4.	2710	Petrol yağları	102 117	89 737	502 026	2	459,4
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	806 549	723 712	379 139	1,5	-47,6
6.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	1 150 208	925 495	368 078	1,4	-60,2
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	460 078	521 671	366 834	1,4	-29,7
8.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	292 066	246 770	351 075	1,4	42,3
9.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	330 618	329 535	314 923	1,2	-4,4
10.	7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı > 406,4 mm)	515 906	138 097	313 507	1,2	127
11.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	39 755	15 816	302 429	1,2	1812,2
12.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	395 412	358 473	289 561	1,1	-19,2
13.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	133 080	152 773	279 659	1,1	83,1
14.	8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	1 025	735	273 973	1,1	37175,2
15.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	620 507	100 907	261 100	1	158,8

Kaynak: Trademap

EK-3: Katar'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		72 934 956	51 504 158	77 843 842	100	42,9
1.	Japonya	13 157 204	9 187 466	11 640 562	15	26,7
2.	G. Kore	13 039 939	7 562 405	11 610 985	14,9	53,5
3.	Hindistan	9 525 661	8 121 369	11 544 869	14,8	42,2
4.	Çin	8 688 790	8 271 213	11 308 225	14,5	36,7
5.	Singapur	5 371 572	3 530 183	5 011 007	6,4	41,9
6.	Tayland	3 436 881	2 002 610	3 381 919	4,3	68,9
7.	Tayvan	2 820 535	2 284 421	2 717 970	3,5	19
8.	Pakistan	2 190 934	1 485 012	2 672 410	3,4	80
9.	İtalya	1 503 956	1 169 649	2 425 165	3,1	107,3
10.	İngiltere	1 989 442	1 158 873	2 291 111	2,9	97,7
11.	ABD	1 748 658	1 218 108	1 905 634	2,4	56,4
12.	Belçika	941 396	405 061	1 623 922	2,1	300,9
13.	Polonya	749 994	538 081	1 103 251	1,4	105
14.	Brezilya	338 280	503 259	789 275	1	56,8
15.	İspanya	1 046 377	430 281	757 562	1	76,1
...
19.	Türkiye	310 668	301 505	568 198	0,7	88,5

Kaynak: Trademap – Katar verileri

EK-4: Katar'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		29 178 065	25 834 886	25 629 742	100	-2,1
1.	Çin	2 409 266	2 632 585	3 462 733	13,5	31,5
2.	ABD	6 456 797	3 410 729	2 587 600	10,1	-24,1
3.	İtalya	1 550 048	1 205 752	2 375 863	9,3	97
4.	İngiltere	3 260 245	3 212 427	2 337 559	9,1	-27,2
5.	Hindistan	1 306 738	1 254 719	1 714 905	6,7	36,7
6.	Almanya	1 623 672	1 755 634	1 570 878	6,1	-10,5
7.	Türkiye	1 293 135	1 037 211	1 152 425	4,5	11,1
8.	Fransa	4 298 282	1 726 559	1 116 017	4,4	-35,4
9.	Japonya	1 121 341	1 017 572	922 028	3,6	-9,4
10.	Singapur	963 283	641 030	754 691	2,9	17,7
11.	İsviçre	1 160 885	1 116 780	733 618	2,9	-34,3
12.	Hollanda	675 069	639 493	728 576	2,8	13,9
13.	Hong Kong	377 487	803 127	482 754	1,9	-39,9
14.	Belçika	345 111	331 107	468 645	1,8	41,5
15.	G. Kore	357 112	339 036	420 141	1,6	23,9

Kaynak: Trademap –Katar verileri

Ek-5: Türkiye'nin Katar'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 293 135	1 037 211	1 152 425	100	11,1
1.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	55 623	47 727	56 669	4,9	18,7
2.	407	Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları	23 325	24 768	38 287	3,3	54,6
3.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	44 561	31 254	36 720	3,2	17,5
4.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	28 129	23 756	31 485	2,7	32,5
5.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	106 107	24 230	28 943	2,5	19,5
6.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	24 418	18 859	27 953	2,4	48,2
7.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	10 665	24 299	23 808	2,1	-2
8.	6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	16 295	18 486	22 440	1,9	21,4
9.	9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	13 070	11 689	14 659	1,3	25,4
10.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	13 665	13 021	14 123	1,2	8,5
11.	104	Canlı koyun ve keçiler	20 651	10 803	13 082	1,1	21,1
12.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	11 515	11 822	12 817	1,1	8,4
13.	9406	Prefabrik yapılar	5 615	2 804	12 480	1,1	345,1
14.	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	6 684	6 109	12 011	1	96,6
15.	3925	Plastikten inşaat malzemesi	3 210	3 475	11 715	1	237,1

Kaynak: Trademap –Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Katar'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% , 2021)	Değişim (% , 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			310 668	301 505	568 198	100	88,5
1.	7601	İşlenmemiş alüminyum	218 571	207 241	342 527	60,3	65,3
2.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	60 802	47 586	101 976	17,9	114,3
3.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	53 095	9,3	0
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10 892	14 982	28 867	5,1	92,7
5.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	8 034	6 287	24 828	4,4	294,9
6.	2804	Hidrojen, asal gazlar ve diğer ametaller	259	2 648	4 444	0,8	67,8
7.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	1 000	260	3 070	0,5	1080,8
8.	9005	Dürbünler, diğer optik teleskoplar ve bunların mesnetleri; diğer astronomi aletleri ve bunların mesnetleri	0	0	2 288	0,4	0
9.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	0	0	1 251	0,2	0
10.	3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	0	20	762	0,1	3710
11.	2901	Asiklik hidrokarbonlar	134	298	420	0,1	40,9
12.	8525	Radyo veya televizyon yayınlarına mahsus verici cihazlar, televizyon kameraları, dijital ve görüntü kaydedici kameralar	0	108	263	0	143,5
13.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1	69	250	0	262,3
14.	5112	Taranmış yünden veya ince hayvan kılından dokumalar	159	349	243	0	-30,4
15.	7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	0	183	224	0	22,4

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri